

GoFlo

Zonnepark vliegveld Hilversum

Versie 2.3
15 mei 2025

**GORISSEN
RUIMTELIJK
ADVIES**

Inhoud

1.	Inleiding	3
1.1	AANLEIDING	3
1.2	PROJECTGEBIED	4
1.3	HET OMGEVINGSPLAN	4
1.4	PROCEDURE	5
1.5	LEESWIJZER	6
2.	Planbeschrijving	7
2.1	HUIDIGE SITUATIE	7
2.2	VOORGENOMEN ONTWIKKELING.....	8
3.	Beleid en regelgeving	13
3.1	RIJK	13
3.2	PROVINCIE	15
3.3	GEMEENTE.....	17
4.	Aspecten fysieke leefomgeving en milieu	20
4.1	M.E.R.-BEOORDELING	20
4.2	LADDER VOOR DUURZAME VERSTEDELIJKING	20
4.3	DUURZAAMHEID	21
4.4	GEZONDHEID	21
4.5	VERKEER & PARKEREN.....	22
4.6	NATUUR	22
4.7	LUCHTKWALITEIT	24
4.8	ACTIVITEITEN EN MILIEUZONERING	24
4.9	GELUID.....	25
4.10	GEUR	26
4.11	OMGEVINGSVEILIGHEID	27
4.13	TRILLING	29
4.14	WELSTAND.....	29
4.15	ARCHEOLOGIE EN CULTUURHISTORIE	30
4.16	BODEM	31
4.17	WATER.....	32
4.18	ONTPLOFBARE OORLOGSRESTEN	33
5.	Financieel-economische uitvoerbaarheid	35
6.	Vorbereiding & Participatie	36

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

Energiecoöperatie HilverZon en Stichting Vliegveld Hilversum (hierna: 'initiatiefnemer') zijn van plan om samen een kleinschalig zonnepark (circa 1,2 hectare) te realiseren op een strook grond aan de noordwestzijde van vliegveld Hilversum. Het zonnepark krijgt een opgesteld vermogen van circa 500 kWp, wat erop neerkomt dat ongeveer 150 huishoudens door de energiecoöperatie van duurzame stroom kunnen worden voorzien. Een stap in de goede richting voor de gemeente Hilversum, die ernaar streeft om voor 2040 energieneutraal te zijn. Het zonnepark draagt ook bij aan de verduurzaming van het vliegveld zelf. Stichting Vliegveld Hilversum wil onder meer elektrische laadpalen voor fietsen, auto's en vliegtuigen gaan plaatsen. Dit stimuleert het elektrisch vliegen, wat op termijn tot schonere en stillere vluchten kan leiden.

Afbeelding 1.1 Huidige situatie projectgebied (bron: Lindemans Landschapsarchitecten)

Uit onderzoek van de Noord-Hollandse Energie Regio - in het kader van de Regionale Energie Strategie - is gebleken dat vliegvelden potentie hebben voor duurzame energieopwekking ('Luchthavens en energie', april 2020). Vliegvelden worden gekenmerkt door een groot ruimtebeslag. Medegebruik door andere functies is beperkt mogelijk vanwege veiligheidsvoorschriften en milieuhinder. Een combinatie met opstellingen van grondgebonden zonnepanelen is kansrijk. Succesvolle voorbeelden hiervan zijn de zonneparken op de luchthavens Groningen Airport Eelde (20 hectare) en Rotterdam The Hague Airport (7,7 hectare). Dergelijke zonneparken kunnen de ontwikkeling naar all-electric airports en elektrisch vliegen versnellen. Ook omliggende bedrijvigheid kan profiteren van de plaatselijk opgewekte duurzame stroom. Een ander voordeel die het onderzoek benoemt is dat zonnepanelen onkruidvorming en daarmee overlast van vogels kunnen tegengaan. Aandachtspunt is wel dat de zonnepanelen op een veilige afstand van de start- en landingsbanen geplaatst worden. Dit heeft niet te maken met eventuele schittering (die nihil is), maar met de kans op het doorschieten of te vroeg landen van vliegtuigen. Aanbevolen wordt om van een afstand van 150 m uit te gaan. Voor het beoogde zonnepark op vliegveld Hilversum kan aan deze richtlijn worden voldaan (zie paragraaf 2.2).

1.2 Projectgebied

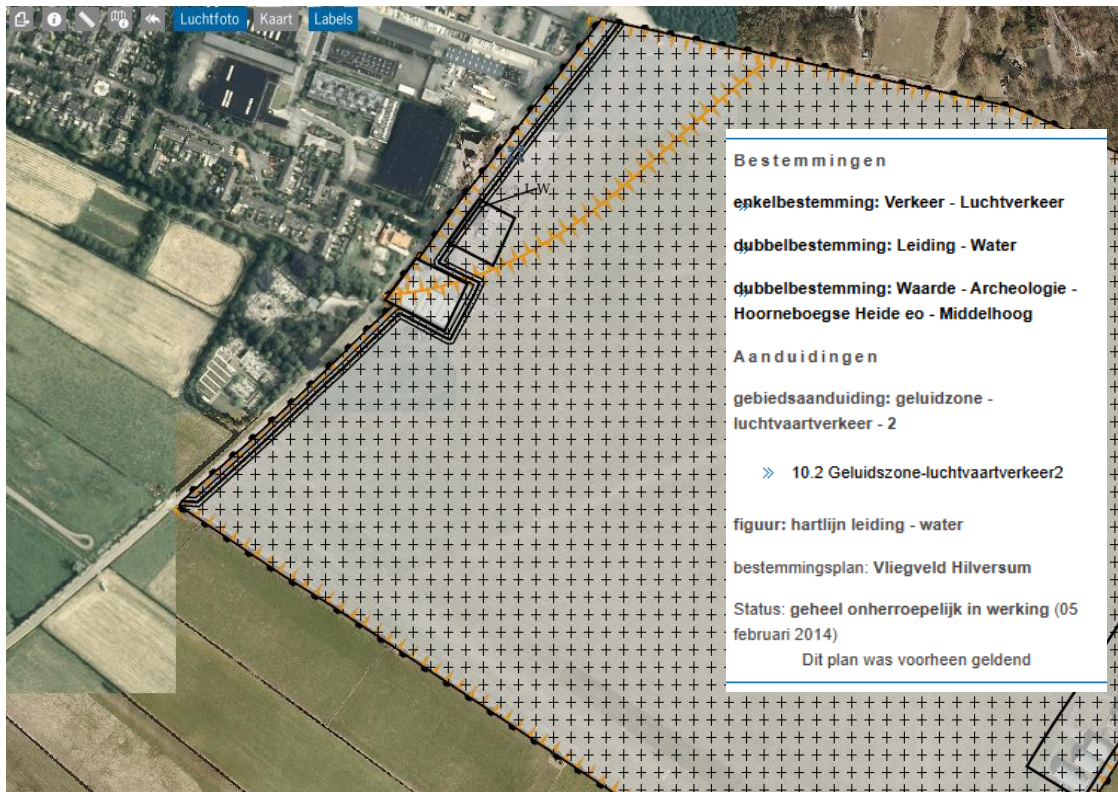
De locatie van het zonnepark bevindt zich, zoals aangegeven, aan de noordwestkant van vliegveld Hilversum. Het gaat om een deel van kadastraal perceel 'gemeente Hilversum, sectie H, nummer 3938' (hierna: 'projectgebied'). In afbeelding 1.2 is de globale ligging en begrenzing van het projectgebied aangegeven. Het gaat om een groenstrook die ook wel bekend is als 'de schaapskooi'. Het projectgebied wordt aan de noordzijde begrensd door de doodlopende weg de Tjalk en door een bosperceel. Aan de oostkant liggen de start- en landingsbanen van het vliegveld. Aan de zuidzijde is een opslagterrein met een gebouw en containers aanwezig. De westzijde van het projectgebied grenst aan de weg de Rading en het gelijknamige bedrijventerrein.

Afbeelding 1.2 Het projectgebied (bron: perceelloep.nl)

1.3 Het omgevingsplan

Het projectgebied is onderdeel van het Omgevingsplan gemeente Hilversum (in werking d.d. 13 mei 2024). Onderdeel van dat omgevingsplan is het bestemmingsplan Hilversum Vliegveld (vastgesteld d.d. 5 februari 2014). Hierin is het projectgebied bestemd als 'Verkeer - Luchtverkeer'. Naast luchtvaart zijn hier "aan luchtvaart gerelateerde bedrijfsdoeleinden" en "bijbehorende voorzieningen" toegestaan (artikel 3.1). Aangezien het zonnepark niet uitsluitend ten dienste staat van de luchthaven, is er voor wat betreft het *gebruik* sprake van strijdigheid met het omgevingsplan. In de bouwregels van het bestemmingplan is bepaald dat 'bouwwerken, geen gebouwen zijnde' zowel binnen als buiten het bouwvlak gebouwd mogen worden (artikel 3.2.2a). Voor het projectgebied geldt deels een bouwvlak. Dit heeft betrekking op de plek waar op dit moment containers staan opgesteld. Voor 'bouwwerken, geen gebouwen zijnde' is bepaald dat deze niet hoger mogen zijn dan 2 m. Het oppervlakte is niet gelimiteerd. Uit paragraaf 2.2 blijkt dat het zonnepark binnen deze bouwregels past. De opstelling met zonnepanelen krijgt een maximale bouwhoogte van 0,7 m. Voor de hekwerken gaat het om 1,8 m. Er is dus voor wat betreft het *bouwen* geen sprake van strijdigheid met het omgevingsplan.

Afbeelding 1.3 Het bestemmingsplan Hilversum Vliegveld (bron: 0402.ropubliceer.nl)

Er gelden binnen het projectgebied beperkingen op grond van twee dubbelbestemmingen en een gebiedsaanduiding. De dubbelbestemming 'Waarde - Archeologie Hoorneboegse Heide eo - Middelhoog' bepaalt dat er geen bouwwerken gebouwd mogen worden, mits "de omvang van die bouwwerken kleiner is dan 100 m² en deze ook niet dieper in de grond reiken dan 20 cm" (artikel 6.2). Het zonnepark is groter dan 100 m². Dit betekent normaliter dat er advies moet worden gevraagd van een "deskundige inzake archeologie" (artikel 6.3a/b). Echter, er is sprake van een opstelling die een grondverzet van minder dan 100 m² met zich meebrengt. Dat komt omdat het zonnepark op liggers geplaatst wordt (vergelijkbaar met dakconstructies). Daarnaast worden de stroomkabels in kabelgoten onder de panelen gelegd. Hierdoor is minimaal grondverzet nodig (zie paragraaf 4.15). Op dit punt wordt voldaan aan de dubbelbestemming.

De dubbelbestemming 'Leiding - Water' heeft betrekking op "de aanleg, de instandhouding en bescherming van (hoofd)transportleidingen" (artikel 5.1a). Hier mogen geen bouwwerken worden gebouwd. Er geldt een bebouwingsvrije zone van 4 m ter weerszijden van de hartlijn van de waterleiding. Binnen deze zone wordt niet gebouwd. Dit blijkt uit het landschappelijk inpassingsplan (zie paragraaf 2.2). Tenslotte is ook de gebiedsaanduiding 'geluidzone - luchtvaartverkeer 2' op het projectgebied van toepassing. Dit brengt beperkingen met zich mee voor 'geluidsgevoelige bebouwing'. Het zonnepark kan niet worden aangemerkt als geluidsgevoelige bebouwing.

1.4 Procedure

Voor het afwijkend gebruik ten behoeve van het zonnepark is een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit op grond van artikel 5.1 lid 1 onder a van de Omgevingswet (Ow) vereist. De aanvraag van een Bopa vraagt om een 'goede onderbouwing van de effecten op de fysieke leefomgeving' (een zogeheten 'GoFlo'). In deze GoFlo wordt

aangetoond dat sprake is van een ‘evenwichtige toedeling van functies aan locaties’ (ETFAL). Daarbij moet in ieder geval voldaan worden aan de beoordelingsregels uit artikel 8.0b t/m 8.0e van het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl). Verder zijn de instructieregels voor het omgevingsplan uit hoofdstuk 5 Bkl van belang. In voorliggende GoFlo komen deze beoordelings- en instructieregels aan bod. Hieruit volgt dat bij de realisatie en het gebruik van het zonnepark sprake is van ETFAL.

Een Bopa doorloopt de reguliere procedure op grond van titel 4.1 Algemene wet bestuursrecht (Awb). Dit is een procedure van 8 weken, die eenmaal met 6 weken verlengd kan worden. Een uitgebreide procedure op grond van afdeling 3.4 Awb is in dit geval niet aan de orde. Deze procedure geldt voor uitzonderlijke gevallen, waaronder voor activiteiten die aanzienlijke gevolgen (kunnen) hebben voor de fysieke leefomgeving én waartegen naar verwachting verschillende belanghebbenden bedenkingen zullen hebben (artikel 16.65 lid 4 Ow). In deze GoFlo is aangetoond dat het zonnepark geen aanzienlijke gevolgen voor de fysieke leefomgeving heeft.

De gemeenteraad heeft op 9 maart 2022 een lijst met gevallen voor bindend adviesrecht vastgesteld. Tot die gevallen behoren: “het realiseren van windmolens en/of zonneweiden” en “het bouwen van bouwwerken in en aangrenzend aan natuurgebieden”. Beide zijn van toepassing op het planvoornemen. Dit betekent dat het college de Bopa slechts kan verlenen bij een positief advies van de gemeenteraad.

1.5 Leeswijzer

Het volgende hoofdstuk beschrijft de huidige situatie en laat zien hoe het projectgebied in de toekomst wordt ingericht. Hoofdstuk 3 gaat in op het beleid en de regelgeving van het Rijk, de provincie en de gemeente. In hoofdstuk 4 is het planvoornemen getoetst aan diverse aspecten van de fysieke leefomgeving en het milieu, onder meer op het gebied van duurzaamheid, gezondheid, natuur, geluid, omgevingsveiligheid en landschap. De laatste twee hoofdstukken hebben betrekking op de economische en maatschappelijke uitvoerbaarheid van het planvoornemen.

2. Planbeschrijving

2.1 Huidige situatie

Vliegveld Hilversum is in eigendom van de gemeente Hilversum en wordt sinds 1948 verhuurd aan Stichting Vliegveld Hilversum. Het vliegveld heeft een omvang van circa 54 hectare, waarvan het grootste deel in beslag wordt genomen door het grasveld van de start- en landingsbanen. Aan de rand van het vliegveld zijn een restaurant en diverse voorzieningen aanwezig, waaronder hangaars, een vliegschool, een controletoren en parkeerterreinen. Afbeelding 2.1 bevat een recente luchtfoto en geeft een indruk van de huidige situatie binnen het projectgebied.

Het vliegveld wordt gebruikt voor lesvluchten, rondvluchten, helikoptervluchten, parachute springen en zweefvliegen. Jaarlijks zijn er circa 40.000-45.000 vliegbewegingen. Meer dan de helft daarvan betreft les- en oefenvluchten. De overige vluchten zijn bedrijfsmatig of recreatief.

Afbeelding 2.1 Huidige situatie vliegveld (bron: perceelloep.nl)

Het projectgebied ligt aan de noordwestelijke rand van het vliegveld. Op dit moment heeft het projectgebied geen directe functie voor de luchthaven. Uitzondering daarop vormt het meest zuidelijke deel waar opslagcontainers geplaatst zijn ten behoeve van het zweefvliegen.

Rond het projectgebied is een hek van 1,2 m aanwezig. Het terrein is toegankelijk vanaf de Rading (hoofdtoegang met hek en dam) en aan de noordzijde (twee toegangen). Eén van de noordelijke entrees ontsluit het nutsgebouw en de waterleiding van Vitens. In het projectgebied is veel groen aanwezig. Het deel dat direct grenst aan de start- en landingsbanen bestaat grotendeels uit gras en andere lage beplanting. Langs de Rading is een forse beplantingsstrook aanwezig met bomen en struiken. Evenwijdig aan deze groenstrook ligt een sloot. Rondom de opslagcontainers aan de zuidkant van het projectgebied zijn eveneens enkele grote bomen en struiken aanwezig. Afbeelding 2.2 geeft een indruk van de huidige situatie binnen het projectgebied.

Afbeelding 2.2 Huidige situatie projectgebied (bron: Lindemans Landschapsarchitecten)

2.2 Voorgenomen ontwikkeling

Lindemans Landschapsarchitecten heeft aan de hand van de Kwaliteitsimpuls Zonneparken (provincie Noord-Holland, juli 2019) een landschappelijk inpassingsplan voor het zonnepark opgesteld (zie Bijlage 1). De tekst van deze paragraaf is grotendeels aan dit inpassingsplan ontleend.

Historie

Het vliegveld Hilversum ligt in de Vechtstreek, op de overgang van de veengebieden van Loosdrecht naar de hogere zandgronden van de Utrechtse Heuvelrug. De loop van de rivier de Vecht heeft bij Loosdrecht geleid tot het ontstaan van een veerveenverkaveling, de 'Ster van Loosdrecht'. Deze verkaveling liep door tot op het vliegveld en is op luchtfoto's nog herkenbaar in de ondergrond. Op maaiveldniveau is er weinig meer van terug te zien. De oude veerveenverkaveling is nog wel beleefbaar buiten het vliegveld. Aan de westzijde komt het deels terug in de verkaveling van bedrijventerrein Rading. Ten zuiden van het vliegveld is de oude verkaveling het best bewaard gebleven. De agrarische percelen hebben hier hun opstrekkende karakter behouden, al zijn ze door ruilverkaveling op sommige plekken wel vergroot (zie afbeelding 2.3).

Afbeelding 2.3 Topografische kaarten 1900 en 1950 (bron: topotijdreis.nl)

In 1938 en 1939 is het vliegveld aangelegd. Tijdens de oorlog werd het gebruikt voor de mobilisatie. De Duitsers hebben het vliegveld uitgebreid, maar in beperkte mate gebruikt. Tijdens de oorlog werden er vooral lesvliegtuigen gemonteerd en ingevlogen. Gedurende de bevrijding is het vliegveld gebruikt door lichte vliegtuigen van de geallieerden. Na de oorlog is het vliegveld teruggebracht tot zijn oorspronkelijke omvang en op 10 juni 1948 is het officieel in gebruik genomen. Een overblijfsel uit de oorlogstijd is de bunker tegenover de splitsing van de Rading en Tjalk.

Het reliëf op het terrein van het vliegveld is ontstaan als gevolg van erosie door wind en water. De noordoostelijke helft van het vliegveld bestaat uit gordeldekzandwelingen, die de flank van de stuwwal vormen. De zuidwestelijke helft bestaat uit een vlakte van verspoelde dekzanden.

Het veengebied dat tussen de Vecht en de stuwwal ontstaan is, liep in de middeleeuwen tot op de zuidwestelijke punt van het vliegveld. Nu is dat veen afgegraven of geoxideerd en bestaat de ondergrond uit leemarm fijn zand (Laarpodzolgronden). De geologische geschiedenis is nog deels terug te zien in de hoogteverschillen binnen het projectgebied. Van noord naar zuid loopt het terrein af van circa 1,10-1,25 m +N.A.P. tot circa 0,5-0,70 m +N.A.P. In het noordelijke deel van het projectgebied ligt lokaal een hoger gedeelte (circa 1,55 +N.A.P.), dat mogelijk te maken heeft met de pompvoorzieningen van de daar aanwezige waterleiding. Langs de oostrand van het projectgebied komen plaatselijke verhogingen tot circa 2,0 m +N.A.P. voor.

Afbeelding 2.4 Landschappelijk inpassingsplan (bron: Lindemans Landschapsarchitecten)

Landschappelijk inpassingsplan

Afbeelding 2.4 geeft het landschappelijk inpassingsplan weer. Zie Bijlage 1 voor de tekening in groot formaat en de legenda. Het zonnepark komt in het oostelijke deel van het projectgebied te liggen. Er wordt een ruime afstand aangehouden tot de beplantingsstrook en sloot aan de westkant. De belemmeringenstrook van 4 m uit het hart van de waterleiding (zie paragraaf

1.3), blijft gevrijwaard van bebouwing (zie afbeelding 2.6). De panelen komen te liggen binnen een gebied van circa 220 m lang en 48 m breed. De zuidelijke punt van dit gebied is op dit moment in gebruik voor opslagcontainers. De meest noordelijke containers worden verplaatst naar het zuiden. Het groen rond deze containers blijft behouden, met uitzondering van enkele coniferen die vervangen worden door inheemse heesters. Het sortiment wordt afgestemd met de gemeente.

De ontwerpkeuzes voor de inrichting van het projectgebied zijn verantwoord op blz. 20 en 21 van het landschappelijk inpassingsplan. Aanvankelijk was er sprake van een ruimtelijk ontwerp die de oude verkavelingsrichting meer volgde. Daar is later vanaf gestapt omdat er op een specifieke manier gebouwd moet worden, vanwege eventueel aanwezige onontplobbare resten uit de tweede wereldoorlog. In paragraaf 4.18 wordt op deze onontplobbare resten ingegaan.

Het inpassingsplan gaat uit van zonnepanelen die noordoost-zuidwest gericht zijn. De zonnepanelen worden op liggers geplaatst. Daaronder wordt worteldoek, grind en (in ieder geval langs de randen) houtsnippers aangebracht. Afbeelding 2.5 geeft een voorbeeld van een dergelijke opstelling. Het is vergelijkbaar met de wijze waarop zonnepanelen op daken worden geplaatst. Het grote voordeel ervan is dat de hoogte beperkt is. In dit geval worden de zonnepanelen 0,7 m hoog. Een ander voordeel is dat er nauwelijks grondverzet voor nodig is. Dit is van belang omdat het projectgebied een middelhoge archeologische verwachting heeft en, zoals gezegd, mogelijk onontplobbare resten uit de tweede wereldoorlog bevat (zie hoofdstuk 4).

Aan de oostzijde van het zonnepark komt een onderhoudsstrook van 2,2 m breed. Halverwege het projectgebied is een dam en toegangshek aanwezig. Deze wordt als ingang voor het zonnepark gebruikt. De toegang krijgt een breedte van 3,5 m. Dit is conform de eisen van de brandweer. In het meest noordelijke deel van het projectgebied liggen de voorzieningen van Vitens. Dit gebied blijft open. Er worden afspraken met Vitens gemaakt over de vereiste toegankelijkheid.

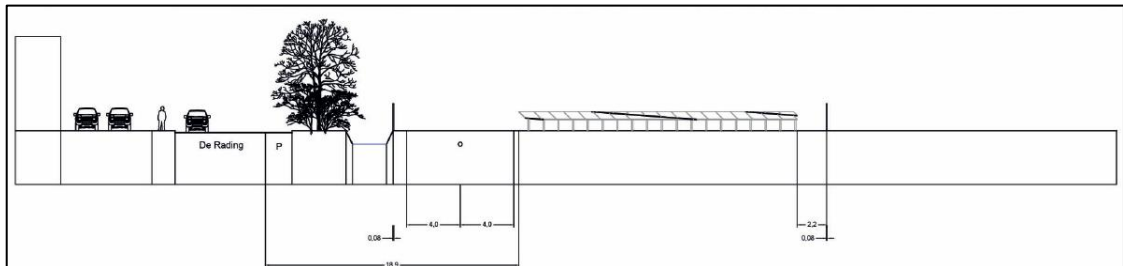

Afbeelding 2.5 Voorbeeld beoogde paneelopstelling (indicatief)

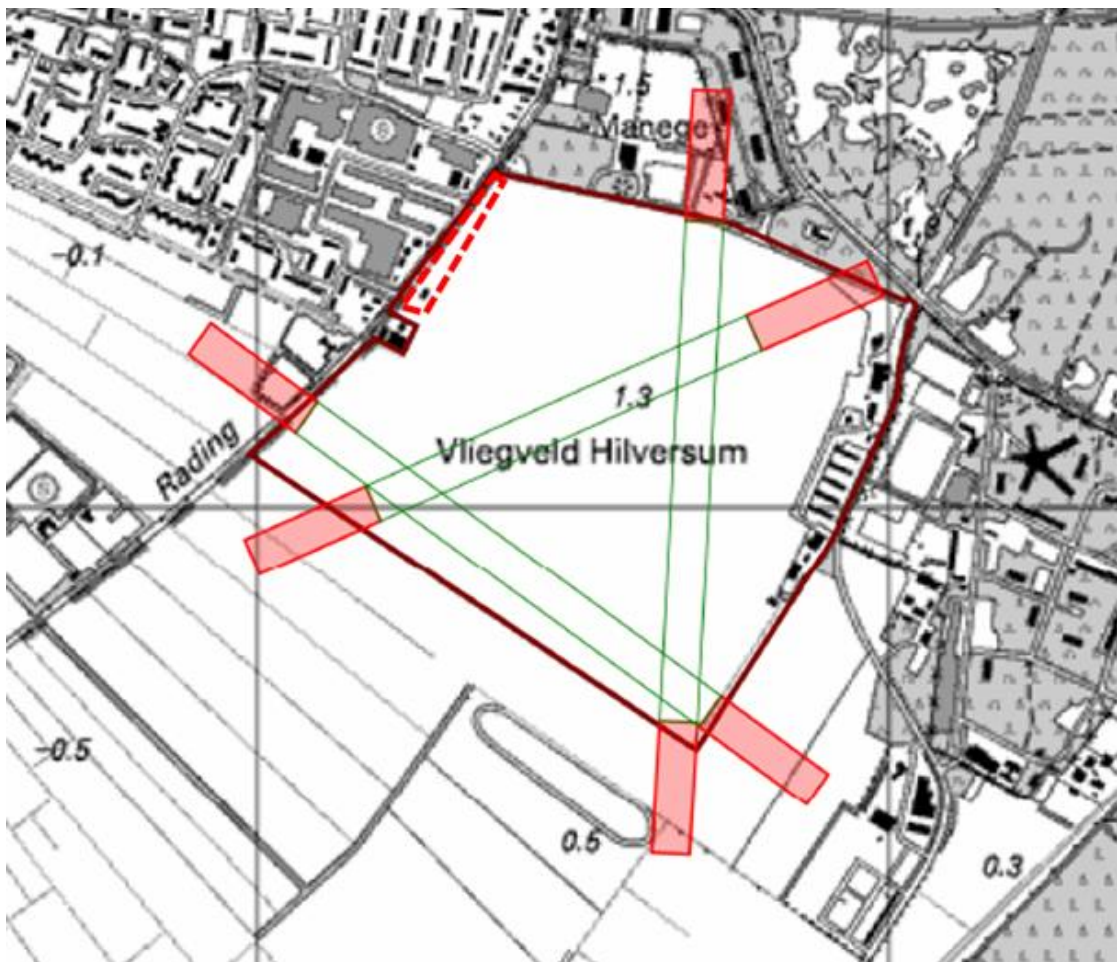
De transformator wordt aan de noordzijde van het zonnepark geplaatst en is bereikbaar via de Tjalk. Het gaat om een zogeheten 'compactstation' met een omvang van circa 2,9 x 2,4 x 1,7 m. De transformator heeft een vermogen van 0,63 MVA en wordt bij voorkeur in donkergrijs uitgevoerd.

Rondom het zonnepark komt een hekwerk met een hoogte van maximaal 1,8 m. Aan de westzijde loopt het hekwerk langs de insteek van de sloot. Het hekwerk is demontabel zodat

onderhoud van de sloot mogelijk blijft. De randzones direct naast de zonnepanelen zijn bedoeld als onderhoudspad (zie boven). De verder weg gelegen gronden, zoals het gebied vanaf de sloot tot en met de belemmeringenstrook van de waterleiding en het open gebied aan de noordzijde, worden als kruidenrijk- en bloemrijkgrasland ingezaaid en ecologisch vriendelijk beheerd. Afbeelding 2.6 bevat een dwarsdoorsnede van het zonnepark en bijbehorende randzones.

Afbeelding 2.6 Dwarsdoorsnede projectgebied (bron: Lindemans Landschapsarchitecten)

Afbeelding 2.7 Ligging zonnepark t.o.v. start- en landingsbanen (bron: Verordening Luchthavenbesluit Hilversum)

In het in paragraaf 1.1 genoemde onderzoek van de Noord-Hollandse Energie Regio is de aanbeveling opgenomen om zonneparken op een afstand van minimaal 150 m van de start- en landingsbanen te plaatsen. Afbeelding 2.7 bevat een tekening van de start- en landingsbanen op grond van de Verordening Luchthavenbesluit Hilversum. De kortste afstand van het zonnepark tot deze start- en landingsbanen bedraagt minimaal 180 m. Het gaat hier overigens

uitsluitend om het gemotoriseerde vliegverkeer. Zweefvliegtuigen mogen van andere banen gebruik maken. Voor dit type vliegtuigen levert de komst van het zonnepark geen extra risico's of belemmeringen op. Het zonnepark komt achter het bestaande hekwerk te liggen. Dit hekwerk wordt weliswaar 60 cm opgehoogd, maar de zweefvliegtuigen zitten dan al op grotere hoogte.

3. Beleid en regelgeving

3.1 Rijk

3.1.1 Nationale Omgevingsvisie

De Nationale Omgevingsvisie (NOVI) geeft een langetermijnvisie op de toekomst en de ontwikkeling van de leefomgeving in Nederland. De belangen van het Rijk komen samen in vier prioriteiten:

1. ruimte voor klimaatadaptatie en energietransitie;
2. duurzaam economisch groeipotentieel;
3. sterke en gezonde steden en regio's;
4. toekomstbestendige ontwikkeling van het landelijk gebied.

De druk op de fysieke leefomgeving in Nederland is zo groot, dat belangen soms botsen. In die gevallen dienen belangen te worden afgewogen. Hiervoor gebruikt de NOVI drie afwegingsprincipes:

1. Combinaties van functies gaan voor enkelvoudige functies: in het verleden is scheiding van functies te vaak te rigide gehanteerd. Met de NOVI zoekt het Rijk naar maximale combinatiemogelijkheden tussen functies, gericht op een efficiënt en zorgvuldig gebruik van de ruimte.
2. Kenmerken en identiteit van een gebied staan centraal: wat de optimale balans is tussen bescherming en ontwikkeling, tussen concurrentiekracht en leefbaarheid, verschilt van gebied tot gebied. Sommige opgaven en belangen wegen in het ene gebied zwaarder dan in het andere.
3. Afwentelen wordt voorkomen: het is van belang dat de samenleving zoveel mogelijk voorziet in mogelijkheden en behoeften van de huidige generatie van inwoners, zonder dat dit ten koste gaat van toekomstige generaties.

Toetsing

Van de 4 prioriteiten uit de NOVI zijn met name 1, 2 en 4 op het zonnepark van toepassing. Deze prioriteit zijn uitgewerkt in beleidskeuzes. Van de beleidskeuzes onder prioriteit 1 is nr. 1.4 relevant: "We realiseren de opgave van duurzame energie met oog voor de kwaliteit van de omgeving en combineren deze zo veel mogelijk met andere functies." Het Rijk gaat uit van een 'voorkeursvolgorde voor zon-PV'. Dat houdt in dat zonnepanelen bij voorkeur op daken en gevels van gebouwen geplaatst worden. Daarna krijgen de onbenutte terrein in bebouwd gebied de voorkeur. Tenslotte komt het landelijk gebied in beeld, waarbij dan vooral gezocht moet worden naar 'slimme functiecombinaties' zoals bermen van spoor- en autowegen. Bij voorkeur worden landbouw- en natuurgebieden ontzien. Het projectgebied maakt deel uit van het landelijk gebied (zie ook paragraaf 3.2.2). Daarmee valt het initiatief in de laatste categorie. Er is sprake van een functiecombinatie omdat het zonnepark onderdeel is van vliegveld Hilversum.

Van de beleidskeuzes onder prioriteit 2 is nr. 2.3 relevant. Daarin komt de luchtvaart aan bod. Uiteraard gaat dit vooral over Schiphol en andere grote luchthavens, maar de inzet is breder toepasbaar: "Bij de toekomstige ontwikkeling van de luchtvaart moeten de negatieve effecten op mens, natuur en milieu verminderen. Binnen deze kaders kan de luchtvaart zich blijven ontwikkelen." Het zonnepark zet een stap naar elektrificatie van het vliegveld. Dat past in deze kaders.

Van de beleidskeuzes onder prioriteit 4 is nr. 4.2 relevant: "De biodiversiteit wordt beschermd en versterkt en het natuurlijk kapitaal duurzaam benut." Er wordt een strook van 8 m ingezaaid

met bloem- en kruidenrijk grasland (zie paragraaf 2.2). Daarmee wordt invulling gegeven aan de ligging van het projectgebied als schakel tussen natuurgebieden en neemt de biodiversiteit toe.

Ook de drie algemene afwegingsprincipes uit de NOVI worden met dit planvoornemen in acht genomen. Zo is sprake van functiecombinaties (vliegveld, zonnepark, natuur) en wordt bij de inrichting van het projectgebied rekening gehouden met de karakteristieken van het landschap (zie hoofdstuk 2). Daarnaast wordt afwenteling van het hemelwater voorkomen (zie paragraaf 4.17).

3.1.2 AMvB's Omgevingswet

Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl)

In artikel 8.0a lid 2 Bkl is bepaald dat het bevoegd gezag een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit (Bopa) alleen mag verlenen met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. De beoordelingsregels voor een Bopa zijn te vinden in artikel 8.0b, 8.0c, 8.0d en 8.0e Bkl. Op grond van artikel 8.0b Bkl moet er getoetst worden aan de instructieregels voor het omgevingsplan uit hoofdstuk 5 Bkl. Dit betekent dat in de GoFlo min of meer dezelfde onderdelen moeten terugkomen als in de motivering van een omgevingsplanwijziging. Dat was onder de voormalige Wro en Wabo in feite ook al het geval (vgl. de bestemmingsplantoelichting met de ruimtelijke onderbouwing). Verder is relevant voor een Bopa:

- de instructieregels van de provincie voor het omgevingsplan (zie paragraaf 3.2);
- eventuele instructies van Rijk en provincie (niet aan de orde voor dit planvoornemen);
- de voorbeschermingsregels in het omgevingsplan (idem);
- de regels die gelden voor het stellen van maatwerkregels, als het gaat om een omgevingsvergunning die betrekking heeft op een maatwerkregel (zie hieronder).¹

Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) en Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl)

Het Bal bevat rijksregels over milieubelastende activiteiten. Er zijn vooral regels uit het voormalige Activiteitenbesluit in opgenomen. Het Bbl bevat rijksregels over het bouwen, gebruiken en slopen van bouwwerken en kan gezien worden als de opvolger van het voormalige Bouwbesluit.

Artikel 8.0e Bkl legt de link tussen maatwerkregels en een Bopa. Als de regel uit het omgevingsplan waarvan met de Bopa wordt afgeweken een maatwerkregel is, moet rekening worden gehouden met de regels die gelden voor het stellen van die maatwerkregel. De zinsnede 'rekening houden met' betekent dat het bevoegd gezag gemotiveerd mag afwijken van die regels.

Toetsing

Voorliggende GoFlo voldoet aan de regels uit artikel 8.0a t/m 8.0e en hoofdstuk 5 Bkl. Aangenomen mag worden dat daarmee sprake is van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties.

Op grond van het Bbl geldt geen vergunningplicht voor de technische bouwactiviteit (artikel 2.26). Voor de ruimtelijke bouwactiviteit is een omgevingsvergunning voor een binnenplanse omgevingsplanactiviteit nodig (OPA). De uitzonderingen uit artikel 2.29 Bbl en uit artikel 22.27 van het Omgevingsplan gemeente Hilversum zijn namelijk niet van toepassing. Verder geldt

¹ Ook de aanvraagvereisten voor de Bopa op grond van artikel 7.207b, onder 2 Omgevingsregeling zijn relevant.

dat in het Bbl geen specifieke bouw- en veiligheidsvoorschriften voor zonneparken zijn opgenomen.

Op grond van het Bal is een zonnepark met bijbehorende voorzieningen niet aangemerkt als een milieubelastende activiteit. Dat betekent dat er op rijksniveau geen algemene regels gelden.

3.2 Provincie

3.2.1 Omgevingsvisie NH2050

De Omgevingsvisie NH2050 - Balans tussen economische groei en leefbaarheid (vastgesteld d.d. 19 november 2018) is het integrale kader voor de ruimtelijke ontwikkeling van de provincie Noord-Holland. Er komen grote onderwerpen aan bod, zoals klimaatverandering, energietransitie, veranderende economieën, grote woningbehoeftes, bodemdaling en verminderde biodiversiteit. De provincie kijkt hier in samenhang naar en formuleert ambities voor de toekomst. De leidende ambitie is het creëren van balans tussen economische groei en leefbaarheid: "Een gezonde en veilige leefomgeving, die goed is voor mens, plant én dier, is een voorwaarde voor een goed economisch vestigingsklimaat. Tegelijkertijd is duurzame economische ontwikkeling een voorwaarde voor het kunnen investeren in een prettige leefomgeving. Omdat het leefbaar houden van onze mooie provincie ook vraagt om grote investeringen in bijvoorbeeld het landschap, natuurontwikkeling en de transitie naar een duurzame energiehuishouding."

De omgevingsvisie gaat niet specifiek op vliegveld Hilversum in. Zonneparken komen slechts zijdelings aan bod. Voorop staat dat ruimtelijke ontwikkelingen moeten passen binnen het 'draagvermogen' van het landschap. Dat wil zeggen: "In gebieden met grotere structuren en relatief geringere aanwezigheid van cultuurhistorie zijn meer en grotere ontwikkelingen mogelijk. In gebieden waar de waarden van bijvoorbeeld cultuurhistorie, openheid of ecologie hoog zijn en/of waar de betekenis voor de stad groot is, is alleen ruimte voor ontwikkelingen die bijdragen aan de instandhouding of versterking van deze kernkwaliteiten", aldus de provincie.

In het kader van het thema nieuwe energie zoekt de provincie naar de "regionale optimale energiemix voor opwekking van hernieuwbare energie in de ondergrond, op de bovengrond en in de bebouwde omgeving [passend] bij de regionale landschappelijke en gebiedskwaliteiten en de economische kansen." Vraag en aanbod gebundeld duidt volgens de omgevingsvisie op een "efficiënte benutting van bestaande en nieuwe energie-infrastructuur en van restwarmte".

Toetsing

De omgevingsvisie gaat, zoals gezegd, niet specifiek in op vliegveld Hilversum of op zonneparken. Aan het algemene uitgangspunt dat ruimtelijke ontwikkelingen moeten passen binnen het 'draagvermogen' van het landschap wordt tegemoet gekomen. Uit het landschappelijk inpassingsplan blijkt dat de cultuurhistorische en landschappelijke kwaliteiten behouden blijven dan wel versterkt worden (zie paragraaf 2.2). De opgewekte stroom komt ten goede aan plaatselijke huishoudens en (indirect) aan het vliegveld, waarmee vraag en aanbod gebundeld worden.

3.2.2 Omgevingsverordening provincie Noord-Holland

De Omgevingsverordening provincie Noord-Holland (versie d.d. 13 maart 2025) geeft aan de hand van regels invulling aan de hoofdambitie van de Omgevingsvisie NH2050 om te komen

tot een evenwichtige balans tussen economische groei en leefbaarheid. De regels zijn erop gericht om zoveel mogelijk binnenstedelijk te verdichten en het landschap te behouden en beschermen. "Dat wil niet zeggen dat er niets mogelijk is in het landelijk gebied, maar het vraagt wel om een goede onderbouwing en landschappelijke inpassing", aldus de provincie. Voor gebieden met grotere landschappelijke, ecologische, aardkundige en cultuurhistorische waarden (i.e. de bijzondere provinciale landschappen), is deze bewijslast logischerwijs zwaarder.

Op de kaarten van de omgevingsverordening, is voor het projectgebied het volgende aangegeven:

1. Agrarische bedrijven;
2. Beschermde landschap;
3. Datacenters uitgesloten;
4. Grondbewerkingen voor permanente bollenteelt uitgesloten;
5. Hoogtebeperkingen luchthaven Hilversum;
6. Landelijk gebied
7. Luchthavengebied luchthaven Hilversum;
8. Natura 2000-bufferzone;
9. Ontgrondingen;
10. Peilbesluit;
11. Regionale verdringingsreeks Amstel Gooi en Vecht.

In de omgevingsverordening zijn de volgende regels voor zonneparken in het Landelijk gebied opgenomen (artikel 6.39b):

1. "Voor zover het werkingsgebied Landelijk gebied van toepassing is op een omgevingsplan is het oprichten van een of meer opstellingen voor zonne-energie uitsluitend mogelijk als:
 - a. een termijnstelling geldt van maximaal 30 jaar, waarbij geldt dat na het verstrijken van deze termijn de opstellingen voor zonne-energie dienen te worden verwijderd en de bestaande toestand wordt hersteld, met uitzondering van gerealiseerde verbeteringen die een aantoonbare meerwaarde hebben voor ecologie of landschap; en;
 - b. voor het gestelde onder a financiële zekerheid wordt gesteld.
2. De termijnstelling als bedoeld in het eerste lid is niet van toepassing op het oprichten van een of meer opstellingen voor zonne-energie op locaties die in gebruik zijn als agrarisch bouwperceel, nutsvoorziening, voor de waterhuishouding, het telecommunicatieverkeer, het openbaar vervoer of infrastructuur voor het weg-, spoorweg-, water- of luchtverkeer, niet zijnde leidingtracés voor gas, water of elektriciteit.
3. Onverminderd het eerste en tweede lid maakt een omgevingsplan het oprichten van een of meer opstellingen voor zonne-energie uitsluitend mogelijk als:
 - a. deze opstellingen landschappelijk zorgvuldig vormgegeven en ingepast worden; en
 - b. is geborgd dat voldoende inspanning wordt gepleegd om te komen tot vijftig procent lokaal eigendom van de lokale omgeving zoals bedoeld in het Klimaatakkoord."

Toetsing

De kaarten 1, 3 en 4 zijn niet op het projectgebied/zonnepark van toepassing omdat er geen sprake is van een agrarisch bedrijf, datacenter of bloembollenteelt. Evenmin vinden er ontgrondingsactiviteiten plaats, zodat kaart 9 eveneens buiten beschouwing kan blijven. Dat geldt

ook voor kaart 10 en 11, die betrekking hebben op de waterhuishouding (zie hiervoor paragraaf 4.17). Op de overige kaarten wordt hierna ingegaan.

Beschermd landschap

Kaart 2: Binnen het Beschermd landschap zijn in principe geen nieuwe stedelijke functies met een oppervlakte van meer dan 500 m² toegestaan (artikel 6.59a.1). Uitzondering hierop vormen ontwikkelingen die de voorkomende kernkwaliteiten niet aantasten (artikel 6.59a.2). Op dit punt wordt verwezen naar het landschappelijk inpassingsplan in Bijlage 1, waarin verantwoord is hoe de inrichting van het projectgebied zich verhoudt tot de kernkwaliteiten van Het Gooi.

Hoogtebeperkingen luchthaven Hilversum/Luchthavengebied luchthaven Hilversum

Kaart 5/7: Voor vliegveld Hilversum gelden diverse risicocontouren, geluidscontouren, veiligheidsgebieden en hoogtebeperkingen. Verder zijn de start- en landingsbanen vastgelegd, evenals de geluidsruimte en regels over het vliegverkeer. In paragraaf 3.2.3 en Hoofdstuk 4 wordt op deze regels ingegaan. Daaruit blijkt dat het planvoornemen geen knelpunten oplevert.

Landelijk gebied

Kaart 6: Het projectgebied maakt deel uit van het landelijk gebied, waarbinnen in principe geen stedelijke ontwikkelingen zijn toegestaan. Voor zonneparken is een uitzondering opgenomen in artikel 6.39b (zie boven). Aangezien het zonnepark wordt opgericht ter plaatse van 'infrastructuur voor het luchtverkeer' en de aanwezige waterleiding onbebouwd blijft (zie paragraaf 4.17), geldt lid 2 van artikel 6.39b, en is geen termijnstelling van maximaal 30 jaar van toepassing. Wel geldt de verplichting om te zorgen voor een goede landschappelijke inpassing en om te borgen dat er voldoende inspanning wordt gepleegd om te komen tot vijftig procent lokaal eigendom van de lokale omgeving zoals bedoeld in het Klimaatakkoord (artikel 6.39c). De landschappelijke inpassing is in hoofdstuk 2 verantwoord. Het zonnepark komt in eigendom Energiecoöperatie HilverZon en Stichting Vliegveld Hilversum (zie paragraaf 1.1). Daarmee is het gewenste lokaal eigendom geborgd.

Natura 2000-bufferzone

Kaart 8: Dit artikel heeft betrekking op de aanwijzing van gevallen waarvoor geen omgevingsvergunning voor een Natura-2000 activiteit is vereist. Het zonnepark behoort niet tot deze gevallen.

3.3 Gemeente

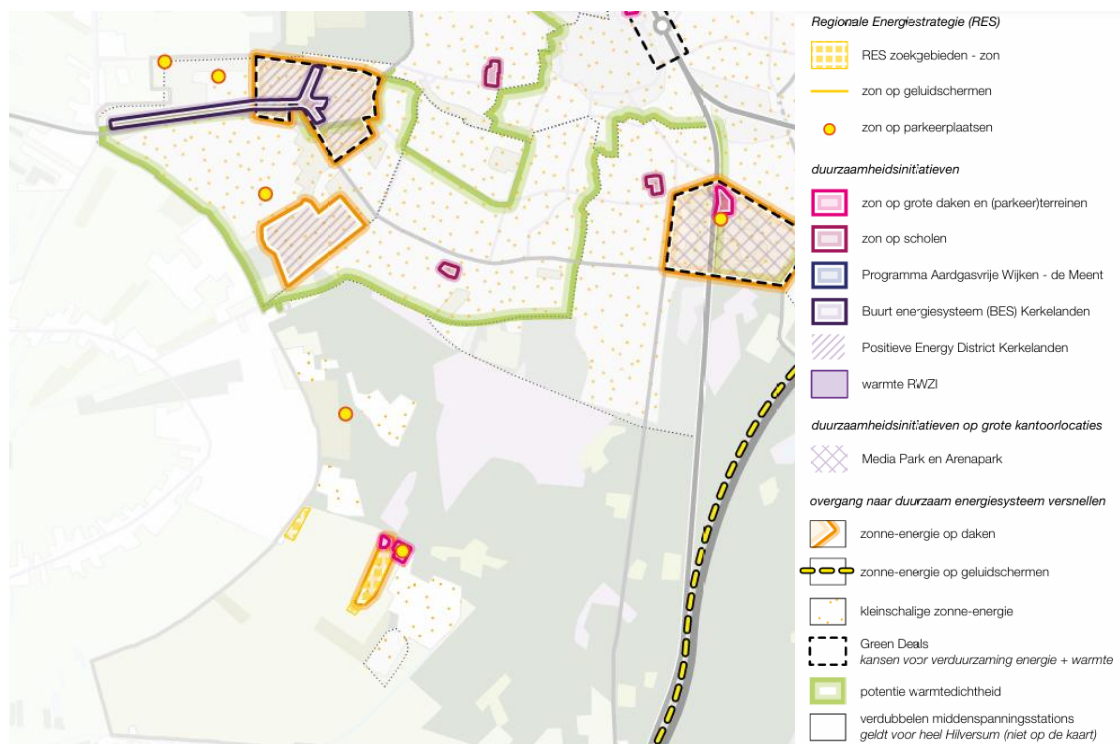
3.3.1 Omgevingsvisie Hilversum 2040

De Omgevingsvisie Hilversum 2040 (vastgesteld d.d. 1 januari 2024) is een integrale visie op de fysieke leefomgeving. Het is een visie op hoofdlijnen. Er wordt ingezet op drie grote opgaven. De gemeente wil ten eerste stappen zetten op het gebied van duurzaamheid. Het gaat dan om energie, het hergebruik van grondstoffen en inspelen op de gevolgen van klimaatverandering. Maar het gaat ook over de natuurgebieden rond de stad. Ten tweede wordt werk gemaakt van een robuuste, wendbare economie. Vitale wijken en werklocaties zijn nodig om met de demografische ontwikkelingen om te gaan: toename van het aantal ouderen en afname van het aantal werkenden. De derde opgave gaat over 'meedoen'. "Met welvaart die zo goed mogelijk is verdeeld en een stevige sociale cohesie: Hilversummers die vitaal, gezond en

veilig aan de samenleving kunnen meedoen.” Deze drie opgaven lopen als rode draden door de omgevingsvisie.

Naast de drie grote opgaven, gaat de omgevingsvisie uit van negen leidende principes: iedereen kan meedoen; gezonde leefomgeving; water- en bodemkwaliteit op orde; de natuur in en om Hilversum beschermen en versterken; nieuwe prioriteiten in de openbare ruimte; de mobiliteitstransitie doorzetten; functiemenging in diverse gebieden; ruimte voor werk en economische ontwikkeling; snelheid in de energietransitie. Deze leidende principes geven richting aan de hoofdkeuzes die de gemeente tot 2040 wil maken en aan de daarbij te nemen maatregelen.

In het zesde hoofdstuk van de omgevingsvisie zijn voor de drie grote opgaven uiteenlopende doelen geformuleerd. Van de doelen voor de opgave ‘Duurzaamheid’ zijn voor het planvoornemen van belang: ‘Verbeteren van de diversiteit van planten en dieren in het buitengebied en verbindingen met het groen in de stad’, ‘De overgang naar een voor iedereen toegankelijk systeem van duurzame energie versnellen en intensiveren’ en ‘Stapsgewijs overgaan naar duurzamere vormen van mobiliteit’. Op de Structuurkaart Energietransitie is het projectgebied aangeduid als ‘RES zoekgebieden - zon’. Van de doelen van de opgave ‘Actief’ is er een raakvlak met: ‘Meer innovatie en een sterke relatie tussen bedrijven en onderwijs’.

Afbeelding 3.1 Structuurkaart Energietransitie (bron: Omgevingsvisie Hilversum 2040)

Toetsing

Het planvoornemen kan gezien worden als concretisering van de duurzaamheidsopgave uit de omgevingsvisie. Het projectgebied is daarin immers aangewezen RES zoekgebied voor een zon-nepark.

Van de negen leidende principes zijn met name van belang: iedereen kan meedoen, gezonde leefomgeving, water- en bodemkwaliteit op orde, de natuur in en om Hilversum beschermen en versterken, functiemenging in diverse gebieden en snelheid in de energietransitie. Zo is er een participatietraject doorlopen, waarin belanghebbenden konden meedoen (zie hoofdstuk 6). De thema's gezondheid, water, bodem en natuur zijn afgewogen in hoofdstuk 4. Daaruit

blijkt dat het zonnepark geen negatieve invloed heeft op de gezondheid en de bodem- en waterkwaliteit, en dat de biodiversiteit versterkt wordt. Verder is sprake van functiemening (vliegveld, zonnepark, natuur). Daarnaast zorgt het zonnepark voor versnelling van de energietransitie.

Tenslotte zijn er, zoals gezegd, raakvlakken tussen het planvoornemen en de doelen uit de omgevingsvisie voor de opgaven 'Duurzaam' en 'Actief'. Het gaat dan om de bijdrage die het zonnepark levert aan het realiseren van een ecologische verbinding (zie paragraaf 4.6), de versnelling en intensivering van de energietransitie en het innovatieve karakter van de ontwikkeling.

3.3.2 Programma Groen Hilversum 2040

Het Programma Groen Hilversum 2040 (vastgesteld d.d. 7 december 2022) heeft drie doelen: biodiversiteit stimuleren; zorgen dat Hilversum klimaatbestendig wordt; zorgen dat groen beter bijdraagt aan de vitaliteit van Hilversummers. Dit is uitgewerkt in negen inspanningen, waaronder 'Groengebieden binnen Hilversum met elkaar en met het buitengebied verbinden' en 'Zorgen voor toekomstbestendige natuurgebieden en landschappen'. Bij laatstgenoemde inspanning benadrukt het programma dat ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengebied moeten bijdragen aan vergroting van de biodiversiteit en ruimte voor ecologische verbindingen.

Toetsing

Langs de noordzijde van het zonnepark komt een brede strook met bloem- en kruidenrijk grasland. Daarmee wordt de biodiversiteit vergroot. De strook staat tevens in verbinding met aangrenzende natuurgebieden. Zo wordt invulling gegeven aan het Programma Groen Hilversum 2040.

4. Aspecten fysieke leefomgeving en milieu

4.1 m.e.r.-beoordeling

Beoordelingskader

De wetgeving omtrent de milieueffectrapportage (m.e.r.) is opgenomen in afdeling 16.4 van de Omgevingswet (Ow) en in hoofdstuk 11 en bijlage V van het Omgevingsbesluit (Ob). Of een besluit over een project m.e.r.-plichtig of m.e.r.-beoordelingsplichtig is, kan worden afgeleid uit bijlage V, in samenhang met de artikelen 11.6 en 11.8 Ob. Bijlage V heeft als ingang (eerste kolom) de omschrijving van het project. In de vierde kolom staan de besluiten genoemd waarvoor m.e.r.-verplichtingen gelden. Het gaat om besluiten waarmee de toestemming voor het project wordt verleend. In dit geval is dat de omgevingsvergunning (Bopa). Of er voor het besluit een m.e.r.-plicht of een m.e.r.-beoordelingsplicht geldt, volgt uit de tweede en derde kolom. Als het project voldoet aan de voorwaarden van de tweede kolom, geldt een m.e.r.-plicht. Anders is sprake van een m.e.r.-beoordelingsplicht, tenzij ook in de derde kolom voorwaarden staan.

Toetsing

Uit jurisprudentie van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (ABRvS 14 augustus 2019; ECLI:NL:RVS:2019:2770) volgt dat zonneparken niet onder de volgende categorieën vallen:

- C1: Thermische centrales en andere verbrandingsinstallaties voor de productie van elektriciteit, stoom of warm water;
- J11: Stedelijk ontwikkelingsproject met inbegrip van de bouw van winkelcentra en de aanleg van parkeerterreinen;
- J12: landinrichtingsprojecten.

Andere categorieën uit bijlage V Ob zijn evenmin van toepassing. Daarmee is voor de realisatie en ingebruikname van het zonnepark geen sprake van m.e.r.-plicht of m.e.r.-beoordelingsplicht.

4.2 Ladder voor duurzame verstedelijking

Beoordelingskader

De ladder voor duurzame verstedelijking (hierna: 'ladder') is een instructieregel voor zorgvuldig ruimtegebruik en het tegengaan van leegstand. Artikel 5.129g van het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) regelt dat het toepassen van de ladder bij een nieuwe stedelijke ontwikkeling vereist is. Een stedelijke ontwikkeling is door het Bkl gedefinieerd als: "de ontwikkeling of uitbreiding van een bedrijventerrein, een zeehaventerrein, een woningbouwlocatie, kantoren, een detailhandelvoorziening of een andere stedelijke voorziening en die voldoende substantieel is."

Als een besluit een nieuwe stedelijke ontwikkeling mogelijk maakt, wordt rekening gehouden met:

- a. de behoefte aan die stedelijke ontwikkeling; en
- b. als die stedelijke ontwikkeling is voorzien buiten het stedelijk gebied of buiten het stedelijk groen aan de rand van de bebouwing van stedelijk gebied: de mogelijkheden om binnen dat stedelijk gebied of binnen dat stedelijk groen in die behoefte te voorzien.

Toetsing

In een overzichtsuitspraak heeft de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State

aangegeven dat de realisatie van zonneparken niet beschouwd moet worden als een stedelijke ontwikkeling in de zin van de ladder (ABRvS 23 januari 2019; ECLI:NL:RVS:2019:178). Dit neemt niet weg dat de behoefte en locatie wel afgewogen moeten worden. Dit is gebeurd in Hoofdstuk 1-3. Duidelijk is gemaakt dat het zonnepark van belang is voor de elektrificatie van de luchthaven en voor de realisatie van de duurzaamheidsdoelstellingen van de gemeente. Verder is gebleken dat het projectgebied een geschikte locatie is omdat het onderdeel is van het vliegveld en daarmee in feite reeds een 'stedelijke invulling' heeft. Het toevoegen van het zonnepark op deze plek leidt niet tot een nieuwe aanspraak op het buitengebied, maar dubbelgebruik.

4.3 Duurzaamheid

Beoordelingskader

In bijlage 1 van de Omgevingswet (Ow) is het begrip duurzame ontwikkeling gedefinieerd. Het gaat om "een ontwikkeling die voorziet in de behoeften van de huidige generatie zonder de mogelijkheden voor toekomstige generaties om in hun eigen behoeften te voorzien in gevaar te brengen." Artikel 1.3 en 2.1 Ow borgen het belang van duurzaamheid. In artikel 1.3 zijn de maatschappelijke doelen van de wet verwoord, waaronder "duurzame ontwikkeling". Dit artikel geeft ook richting aan de voor burgers en bedrijven opgenomen zorgplicht in artikel 1.6 Ow. Artikel 2.1 geeft aan dat een bestuursorgaan zijn taken en bevoegdheden op grond van de wet uitoefent met het oog op de doelen van de wet, tenzij daarover specifieke regels zijn gesteld. Duurzaamheid is daarmee een vast onderdeel van het afwegingskader van het bestuur.

Toetsing

De aanleg van het zonnepark draagt indirect bij aan het terugdringen van de uitstoot van broeikasgassen, zoals CO₂. Dit is nodig om klimaatverandering tegen te gaan en de aarde bewoonbaar te houden voor toekomstige generaties. Op basis van het landschappelijk inpassingsplan (zie paragraaf 2.2) wordt het zonnepark zodanig aangelegd dat er een meerwaarde ontstaat voor natuur en landschap. Zo krijgt een gebied die veel gebruiksbeperkingen heeft, een hoogwaardige en op de toekomst gerichte invulling. Geconcludeerd kan worden dat aanleg van het zonnepark past binnen de duurzaamheidsdoelstellingen van de Omgevingswet.

4.4 Gezondheid

Beoordelingskader

Een van de maatschappelijke doelen van de Omgevingswet (Ow) is een gezonde fysieke leefomgeving (artikel 1:3 Ow). In artikel 2.1 lid 4 Ow is bepaald dat het bevoegd gezag bij de evenwichtige toedeling van functies in ieder geval rekening houdt met het belang van het beschermen van de gezondheid. Voorzorg kan daarbij een rol spelen. Naast de gezondheidsbescherming kan het belang van gezondheidsbevordering worden meegewogen. Het Rijk stelt ondergrenzen voor de bescherming van de gezondheid, bijvoorbeeld via instructieregels of omgevingswaarden voor geluid, luchtkwaliteit, geur en waterkwaliteit. De gemeente vertaalt deze regels in het omgevingsplan en houdt er rekening mee bij het verlenen van omgevingsvergunningen.

Toetsing

Het zonnepark zet een stap in de elektrificatie van het vliegveld (zie paragraaf 1.1). Elektrische vliegtuigen produceren minder geluid dan traditionele vliegtuigen met verbrandingsmotoren. Dit betekent dat de geluidsoverlast in de toekomst vermindert. Daarnaast is een verbetering

van de luchtkwaliteit te verwachten. Elektrische vliegtuigen stoten geen schadelijke stoffen uit zoals stikstofoxiden (NO_x), zwaveldioxide (SO₂), fijnstof (PM) en koolstofdioxide (CO₂). Beide ontwikkelingen hebben dus een positief effect op de gezondheid van omwonenden. Het zonnepark zelf heeft geen direct effect op deze gezondheid. Geconcludeerd kan worden dat de aanleg van het zonnepark niet in strijd is met de gezondheidsdoelstellingen van de Omgevingswet.

4.5 Verkeer & Parkeren

Beoordelingskader

Bij een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit moet sprake zijn van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties (artikel 2.1 Omgevingswet). Bij een voorgenomen ontwikkeling moet daarom onder meer beoordeeld worden wat de effecten zijn op de verkeersafwikkeling en verkeersveiligheid binnen en rond het projectgebied. Het kader voor die beoordeling staat in de Mobiliteitsvisie 2040 en de Nota parkeernormen 2023 Hilversum.

Toetsing

In de Mobiliteitsvisie 2040 zijn maatregelen opgenomen om de grootste verkeersknelpunten aan te pakken, de doorstroming te bevorderen en de verkeersveiligheid te verbeteren. Er is geen directe relatie te leggen tussen de mobiliteitsvisie en het zonnepark binnen het projectgebied. De Nota parkeernormen 2023 Hilversum geeft aan hoeveel parkeerplaatsen bij ruimtelijke ontwikkelingen moeten worden aangelegd. Voor zonneparken zijn geen kencijfers vermeld.

Het projectgebied is ontsloten via het bestaande toegangshek aan de Rading. Daarnaast is aan de noordzijde een toegang aanwezig naar de voorzieningen van Vitens. Dit zijn bestaande ontsluitingen die gehandhaafd blijven.

Voor het onderhouden van het zonnepark zijn circa 50 verkeersbewegingen per jaar nodig. Een dergelijke hoeveelheid verkeersbewegingen kan goed door de Rading worden opgevangen. Het is dan ook niet noodzakelijk om maatregelen te treffen vanwege de verkeersafwikkeling en/of -veiligheid. In het geval van onderhoudswerkzaamheden kan er op de dam bij het toegangshek geparkeerd worden. Daarmee wordt de parkeerbehoefte van het zonnepark volledig op eigen terrein opgevangen. Geconcludeerd kan worden dat het zonnepark geen (negatieve) effecten heeft op de verkeersafwikkeling en verkeersveiligheid binnen en rond het projectgebied.

4.6 Natuur

Beoordelingskader

In het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) zijn diverse regels ter bescherming van de natuur opgenomen. Het gaat hierbij vooral om regels voor de gebiedsbescherming van aangewezen Natura 2000-gebieden, regels voor de soortenbescherming van plant- en diersoorten en regels voor de bescherming van houtopstanden. Het gebieds- en soortenbeschermingsregime vloeit met name voort uit de Vogelrichtlijn (79/409/EEG) en Habitatrichtlijn (92/43/EEG). In het navolgende wordt het beoordelingskader voor gebieds- en soortenbescherming verder uitgewerkt.

Gebiedsbescherming

De Europese Vogel- en Habitatrichtlijn beschermt Natura 2000-gebieden. De minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit wijst de Natura 2000-gebieden aan. Op grond van

artikel 2.44 Omgevingswet (Ow) legt hij ook de instandhoudingsdoelstellingen vast. Dit gebeurt in een aanwijzingsbesluit. Als er naar aanleiding van projecten, plannen en activiteiten, afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten, mogelijkwerijs significante effecten optreden, dienen deze in kaart te worden gebracht en beoordeeld. Natura 2000-gebieden hebben een externe werking, zodat ook ingrepen die buiten deze gebieden plaatsvinden en verstoring kunnen veroorzaken, moeten worden getoetst op de effecten voor soorten en habitats. Een ruimtelijke ontwikkeling die significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied kan alleen worden vergund als uit een passende beoordeling de zekerheid is verkregen dat het plan de natuurlijke kenmerken van het gebied niet zal aantasten. Indien deze zekerheid niet is verkregen, kan het plan alleen worden vastgesteld/vergund op basis van drie voorwaarden:

1. Alternatieve oplossingen zijn niet voorhanden;
2. Het plan is nodig om dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard; en
3. De noodzakelijke compenserende maatregelen worden getroffen om te waarborgen dat de algehele samenhang van het Natura 2000-netwerk bewaard blijft.

Het toetsingskader voor zogeheten 'Natura 2000-activiteiten' is opgenomen in afdeling 8.6.1 Bkl.

Soortenbescherming

Onder de Ow zijn veel dier- en plantsoorten beschermd. De bescherming richt zich op soorten van Europees belang, die onder de reikwijdte van de Vogel- en Habitatrichtlijn vallen, en op soorten van nationaal belang. Soortenbescherming vindt plaats binnen en buiten het Natuurnetwerk Nederland. Dit kan vorm krijgen in wet- en regelgeving, maar ook in fysieke maatregelen die bescherming, vestiging of uitbreiding van een soortenpopulatie stimuleren. Op grond van artikel 2.18 lid 1 sub g Ow zijn in beginsel de provincies hiervoor verantwoordelijk. Echter, ook decentrale overheden kunnen hiervoor actief beleid voeren, bijvoorbeeld door het vaststellen van een programma voor soortenbescherming. Door een strikte formulering van 'flora- en fauna-activiteiten' moet bij vrijwel alle ingrepen in de fysieke leefomgeving nagegaan worden of:

- er soorten aanwezig zijn; en
- welke soorten dat zijn.

In hoofdstuk 11 van het Besluit activiteiten leefomgeving staat wanneer een vergunning nodig is.

Toetsing

Er heeft een ecologische inventarisatie binnen het projectgebied plaatsgevonden. De resultaten daarvan zijn opgenomen in het rapport 'Quick scan ecologie Vliegveld Hilversum' (Els & Linde B.V., 21 maart 2022) en het addendum 'Toevoeging Quickscan vliegveld Hilversum' (Els & Linde, 6 december 2023), die als Bijlage 2 en Bijlage 3 zijn opgenomen. Geconcludeerd wordt dat de aanleg van het zonnepark geen effect heeft op Natura 2000-gebieden en op het nabijgelegen Natuurnetwerk Nederland. Het uitvoeren van een stikstofberekening wordt niet noodzakelijk geacht. Voor wat betreft soortenbescherming is geconcludeerd dat binnen de beplantingsstrook langs de Rading de aanwezigheid van vleermuizen en huismus niet is uit te sluiten. Aangezien deze beplantingsstrook behouden blijft, kan nader onderzoek op dit punt achterwege blijven. Voor de bomen en struiken die buiten deze strook gerooid worden, geldt dat er gewerkt moet worden buiten het broedseizoen van vogels. Wordt er binnen het broedseizoen gewerkt, dan is opnieuw onderzoek nodig. Voor de details van de ecologische inventarisatie

wordt verwezen naar de bijlagen. Geconcludeerd kan worden dat het planvoornemen uitvoerbaar is.

4.7 Luchtkwaliteit

Beoordelingskader

In het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) zijn instructieregels opgenomen voor luchtkwaliteit. Deze regels zijn gesteld ter bescherming van de gezondheid. In paragraaf 5.1.4.1 Bkl zijn omgevingswaarden voor onder andere stikstofdioxide (NO₂) en fijnstof (PM₁₀) opgenomen. Een activiteit is toelaatbaar als aan één van de volgende voorwaarden wordt voldaan:

- er is geen sprake van een feitelijke of dreigende overschrijding van een grenswaarde;
- het project leidt per saldo niet tot een verslechtering van de luchtkwaliteit;
- het project draagt niet in betekenende mate (NIBM) bij aan de luchtverontreiniging.

Uit artikel 5.53 en 5.54 Bkl volgt dat een project NIBM bijdraagt aan de luchtkwaliteit als de toename van de concentratie NO₂ en PM₁₀ niet hoger is dan 1,2 µg/m³. Dat is 3% van de omgevingswaarde voor de jaargemiddelde concentraties. Er zijn twee mogelijkheden om aannemelijk te maken dat een project binnen de NIBM-grens blijft:

1. Motiveren dat het project binnen de getalsmatige grenzen van een aangewezen categorie blijft. Onder deze 'standaardgevallen NIBM' vallen kantoren, woonwijken en het telen van gewassen. Dit moet wel onder een bepaalde omvang blijven conform artikel 5.54 Bkl. Valt een project binnen de genoemde categorie, maar niet binnen de gestelde grenzen, dan is het mogelijk om alsnog via detailberekeningen aannemelijk te maken dat de 3%-grens niet wordt overschreden.
2. Op een andere manier aannemelijk maken dat een project de 3%-grens niet overschrijdt. Soms kan een kwalitatieve berekening voldoende zijn. Soms kan de zogeheten NIBM-tool gebruikt worden, eventueel aangevuld met detailberekeningen.

In artikel 5.51 lid 2 Bkl zijn 'aandachtsgebieden' aangewezen. Dit zijn locaties met hoge concentraties stikstofdioxide (NO₂) en/of fijnstof (PM₁₀). De gemeente Hilversum is niet aangewezen als een concentratiegebied. Tenslotte kan nog gewezen worden op paragraaf 8.5.1.2 Bkl. Hierin zijn de beoordelingsregels voor een omgevingsvergunning 'milieubelastende activiteit' opgenomen. Met name de artikelen 8.17, 8.21 en 8.24 Bkl bevatten regels voor de luchtkwaliteit.

Toetsing

De aanleg van een zonnepark is niet opgenomen in de lijst met 'standaardgevallen niet in betekenende mate luchtkwaliteit' uit artikel 5.54 Bkl. Het is wel aannemelijk dat dit binnen de grenzen van deze standaardgevallen valt (ad. 1), aangezien het hier bijvoorbeeld gaat om de bouw van 1.500 woningen aan één ontsluitingsweg. Voor het zonnepark zijn alleen de verkeersbewegingen relevant voor de luchtkwaliteit. Het beheer ervan leidt, zoals gezegd in paragraaf 4.5, tot circa 50 verkeersbewegingen per jaar. Een dergelijk laag aantal draagt niet in betekenende mate bij aan de luchtverontreiniging. Het uitvoeren van onderzoek is niet nodig.

4.8 Activiteiten en milieuzonering

Beoordelingskader

Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet is het 'inrichtingen'-begrip komen te vervallen. In de plaats daarvan wordt het kernbegrip 'milieubelastende activiteit' gebruikt. Een milieubelastende activiteit is in bijlage 1 bij de Omgevingswet gedefinieerd als 'een activiteit die nadelige gevolgen voor het milieu kan veroorzaken'. Op rijksniveau zijn milieubelastende activiteiten aangewezen in hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal). Het vereiste dat

een activiteit een bedrijfsmatige omvang moet hebben, is hierbij losgelaten. Een zonnepark (inclusief gebruik en ingebruikname) is in het Bal niet aangewezen als een milieubelastende activiteit.

In de VNG-brochure Activiteiten en milieuzonering (oktober 2024) is aangegeven hoe met de inpasbaarheid van nieuwe milieubelastende activiteiten kan worden omgegaan. Hoewel het zonnepark op grond van het Bal dus geen milieubelastende activiteit is, moet er vanuit het oogpunt van een 'evenwichtige toedeling van functies aan locaties' wel rekening gehouden met de hinderaspecten ervan.

Toetsing

Er is een inschatting gemaakt van de inpasbaarheid van het zonnepark aan de hand van de criteria uit de VNG-brochure. Dit is opgenomen in Bijlage 4. De conclusie luidt dat het zonnepark voor de aspecten 'geluid' en 'geur' inpasbaar is binnen gemengd gebied of zone 1.

Aanvullend is gebruik gemaakt van de getransponeerde VNG-tabel. In deze tabel is geen zonnepark opgenomen. Van zonnepanelen is ook geen hinder te verwachten. Wel van de omvormers en transformatoren, die geluid produceren. Gelet op het piekvermogen van het zonnepark (circa 0,63 MVA), kan voor genoemde voorzieningen worden aangesloten bij 'elektriciteitsdistributiebedrijven <10 MVA' (worst case benadering). Daarvoor geldt zone 1 voor het aspect 'geluid'. Deze zone heeft een breedte van 30 m binnen gebiedstype 'rustige woonwijk' en een breedte van 10 m binnen gebiedstype 'gemengd gebied'. Aangezien bedrijfsactiviteiten rondom het projectgebied oververtegenwoordigd zijn, kan uitgegaan worden van gemengd gebied met een zonebreedte van 10 m. Binnen deze zone liggen geen geluidgevoelige (en geur-gevoelige) gebouwen. Het dichtstbijzijnde hindergevoelige gebouw betreft een woning aan de Rading op een afstand van circa 50 m. Dit levert geen knelpunten voor de inpassing op.

Er moet ook gekeken worden naar de verkeersaantrekkende werking. Voor het zonnepark gaat het om circa 50 verkeersbewegingen per jaar (zie paragraaf 4.5). Een dergelijk laag aantal heeft een verwaarloosbaar effect op de gevelbelasting van omliggende geluidgevoelige gebouwen. Ook in dit opzicht is het zonnepark op een verantwoorde manier inpasbaar binnen de omgeving.

Activiteit	Geur	Geluid	Grootste afstand	Werkelijke afstand
Elektriciteitsdistributiebedrijven <10 MVA	FM	1	30 m	50 m

Tabel 4.1 Activiteiten en milieuzonering (bron: Servicedocument Activiteiten en milieuzonering Omgevingswet)

4.9 Geluid

Beoordelingskader

Het onderdeel 'geluid' is geregeld in paragraaf 22.3.4 van het Omgevingsplan gemeente Hilversum. Daarin staan regels over geluid door een activiteit op of in een geluidgevoelig gebouw die op een locatie is toegelaten op grond van een omgevingsplan of een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit. In artikel 22.57 van het omgevingsplan is bepaald waar waarden voor geluid gelden (bijvoorbeeld de gevel van een geluidgevoelig gebouw). Het omgevingsplan maakt voor wat betreft geluid onderscheid in de volgende activiteiten:

- Activiteiten anders dan door windturbines en windparken en civiele buitenschietsbanen, militaire buitenschietsbanen en militaire springterreinen (par. 22.3.4.2);
- Geluid door windturbines en windparken (par. 22.3.4.3);
- Geluid door civiele buitenschietsbanen, militaire buitenschietsbanen en militaire springterreinen (par. 22.3.4.4).

De instructieregels uit afdeling 3.5 van het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) zijn van toepassing op de beheersing van geluid door een weg, spoorweg of industrieterrein (artikel 3.18 lid 1 Bkl). De wetgever maakt onderscheid tussen geluidsbronnen met een

geluidproductieplafond als omgevingswaarde (gpp) en bronnen met een basisgeluidemissie (bge). Geluid afkomstig van wegen, spoorwegen en industrieterreinen heeft invloed op de omgeving. Het bevoegd gezag beoordeelt geluid van deze bronnen bij geluidgevoelige gebouwen (artikel 3.20 Bkl). Het rijk stelt in het Bkl voor een aantal gebouwen specifieke regels. Het gaat om instructieregels voor aangewezen geluidgevoelige gebouwen (artikel 3.20 Bkl) en stiltegebieden (artikel 7.11 Bkl). In de aanwijzing van geluidgevoelige gebouwen is de functie bepalend (artikel 3.20 Bkl). Voor andere gebouwen of locaties bepaalt de gemeente zelf de mate van bescherming tegen geluid. Dat doet de gemeente op grond van een 'evenwichtige toedeling van functies aan locaties'.

Toetsing

De gemeente Hilversum heeft (nog) geen specifiek geluidbeleid vastgesteld. Dat betekent dat er voor het zonnepark getoetst moet worden aan de regels uit het omgevingsplan en aan het Bkl.

Activiteiten

De plaatsing van het zonnepark valt onder paragraaf 22.3.4.2 uit het omgevingsplan: activiteiten anders dan door windturbines en windparken en civiele buitenschietsbanen, militaire buitenschietsbanen en militaire springterreinen. Dit betekent dat het geluid van het zonnepark op de gevel van geluidgevoelige gebouwen niet hoger mag zijn dan de geluidwaarden die zijn opgenomen in tabel 22.3.1 van het omgevingsplan (hieronder overgenomen in tabel 4.2). Gelet op de analyse in paragraaf 4.8 mag verwacht worden dat deze geluidswaarden niet overschreden worden.

Wegverkeerslawaaï

Binnen het projectgebied worden geen geluidgevoelige gebouwen opgericht. De aanleg van het zonnepark leidt evenmin tot een verhoogde gevelbelasting van geluidgevoelige gebouwen (zie paragraaf 4.8). Een toetsing aan de geluidswaarden van het Bkl op dit punt is niet noodzakelijk.

	07:00-19:00 uur	19:00-23:00 uur	23:00-07:00 uur
Langtijdgemiddelde beoordelingsniveau L _{Ar,LT} als gevolg van activiteiten	50 dB(A)	45 dB(A)	40 dB(A)
Maximaal geluidniveau L _{Amax} als gevolg van activiteiten	70 dB(A)	65 dB(A)	60 dB(A)

Tabel 4.2 Waarde voor geluid op een geluidgevoelig gebouw (bron: Omgevingsplan gemeente Hilversum)

Industrielawaai/Luchthavenbesluit

Het projectgebied ligt tegenover bedrijventerrein De Rading. Hier zijn bedrijven in de milieu categorieën 1 t/m 3.1 toegestaan. Er is geen sprake van een geluidproductieplafond (of gezoneerd industrieterrein). Aangezien het zonnepark geen geluid- of andere hindergevoelige bebouwing bevat, leveren de omliggende bedrijven geen belemmering op. Onderzoek is niet nodig.

4.10 Geur

Beoordelingskader

Bij een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit (Bopa) moet rekening worden gehouden met geur door activiteiten op geurgevoelige gebouwen. Dit volgt uit

artikel 5.92 lid 1 van het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl). De geur van een activiteit op een geurgevoelig gebouw moet aanvaardbaar zijn (artikel 5.92 lid 2 Bkl). Dit betekent dat beoordeeld moet worden of waarden, afstanden en gebruiksregels leiden tot een aanvaardbaar hinderniveau. De gemeente heeft beleidsvrijheid om te bepalen welke mate van geurhinder aanvaardbaar is. In het Omgevingsplan gemeente Hilversum zijn geurregels opgenomen over:

- Het houden van landbouwhuisdieren en paarden en pony's voor het berijden in een dierenverblijf (par. 22.3.6.2);
- Het houden van fokteven van nertsen (par. 22.3.6.3);
- Andere agrarische activiteiten, zoals o.a. het opslaan van vaste mest, champost of dikke fractie en het composteren of opslaan van groenafval (par. 22.3.6.4);
- Het exploiteren van zuiveringstechnische werken (par. 22.3.6.5).

Voor zonneparken zijn geen geurregels opgenomen. In paragraaf 8.5.1 Bkl staan algemene en specifieke beoordelingsregels voor geur. Bij aanvragen voor Bopa's wordt aan deze regels getoetst.

Toetsing

Het zonnepark leidt niet tot geuremissies (zie hiervoor ook de beoordeling in Bijlage 4). Daarnaast worden er geen geurgevoelige gebouwen binnen het projectgebied opgericht. Dat betekent dat een toetsing aan het omgevingsplan en het Bkl (of Bal) op dit punt achterwege kan blijven.

4.11 Omgevingsveiligheid

Beoordelingskader

Omgevingsveiligheid beschrijft de risico's die ontstaan als gevolg van opslag, productie, gebruik en vervoer van gevaarlijke stoffen en windturbines. Er zijn regels voor omgevingsveiligheid opgenomen in paragraaf 5.1.2 van het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl). De paragrafen 5.1.2.2 tot en met 5.1.2.6 Bkl gaan over het toelaten van beperkt kwetsbare, kwetsbare en zeer kwetsbare gebouwen en beperkt kwetsbare en kwetsbare locaties in verband met het externe veiligheidsrisico van een activiteit die op een locatie is toegelaten. In het navolgende wordt het beoordelingskader voor het plaatsgebonden risico en groepsrisico verder uitgewerkt.

Plaatsgebonden risico

De grenswaarden en standaardwaarden voor het plaatsgebonden risico met betrekking tot (zeer) (beperkt) kwetsbare gebouwen en (beperkt) kwetsbare locaties zijn opgenomen in artikel 5.6 tot en met artikel 5.11a Bkl. In omgevingsplannen en bij Bopa's moeten de grenswaarden voor kwetsbare en zeer kwetsbare gebouwen en kwetsbare locaties (artikel 5.7 lid 1 Bkl) in acht worden genomen. Dat geldt ook voor de standaardwaarden voor beperkt kwetsbare gebouwen en locaties (artikel 5.11 Bkl). Voor het plaatsgebonden risico gelden, afhankelijk van de activiteit, vastgestelde afstanden of te berekenen afstanden. Dit is opgenomen in bijlage VII Bkl.

Groepsrisico

Bij het groepsrisico is sprake van 'aandachtsgebieden'. Risicovolle activiteiten hebben van rechtswege aandachtsgebieden (artikel 5.12 Bkl). Dit zijn gebieden rond activiteiten met gevaarlijke stoffen die zichtbaar maken waar mensen binnenshuis, zonder aanvullende maatregelen onvoldoende beschermd zijn tegen de gevolgen van ongevallen met gevaarlijke stoffen. Het gaat om ongevallen vanwege brand, explosie en een gifwolk. Afhankelijk van het type

activiteit met gevaarlijke stoffen, gelden voor het aandachtsgebied vaste afstanden of te berekenen afstanden (bijlage VII Bkl). Binnen een aandachtsgebied kan sprake zijn van een voorschriftengebied. Een gemeente kan in het omgevingsplan afzien van aanwijzing van een brand- of explosievoorschriftengebied of een kleiner brand- of explosievoorschriftengebied aanwijzen (artikel 5.14 Bkl). Als het initiatief ligt in een voorschriftengebied, dan gelden voor nieuwbouw aanvullende bouweisen uit het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl, artikel 4.90 t/m 4.96). Voor zeer kwetsbare gebouwen, zoals scholen, kinderdagopvang en verzorgingshuizen, geldt altijd een voorschriftengebied. Hierop zijn dus aanvullende bouweisen van toepassing (artikel 5.14 Bkl). Los van een eventueel voorschriftengebied kan de gemeente aanvullende eisen stellen, bijvoorbeeld aan vluchtroutes en de bereikbaarheid van het gebied door hulpdiensten. Dergelijke eisen worden dan opgenomen in het omgevingsplan en/of in de omgevingsvergunning.

Overige bepalingen

Naast bovengenoemde regels, is voor een aantal specifieke situaties nog het volgende van belang:

- Beperkingen in het belemmeringengebied (voormalige belemmeringenstrook in de huidige regelgeving) van buisleidingen: paragraaf 5.1.2.3 Bkl;
- Veiligheid rond opslaan, herverpakken en bewerken van vuurwerk en pyrotechnische artikelen voor theatergebruik: paragraaf 5.1.2.4 Bkl;
- Veiligheid rond het bewerken en opslaan van ontplofbare stoffen voor civiel gebruik en op militaire objecten: paragraaf 5.1.2.5 Bkl;
- Veiligheid rond luchthavens: paragraaf 5.1.2.6 Bkl.

Afbeelding 4.1 Omgevingsveiligheid (bron: atlasleefomgeving.nl)

Toetsing

Rondom het projectgebied zijn risicovolle activiteiten aanwezig (zie afbeelding 4.1). Het gaat om een bedrijf aan Industrieweg 22 te Loosdrecht. De PR 10-6 contour van de risicovolle activiteit blijft binnen de perceelgrens van het bedrijf. Aan de oostkant van het vliegveld ligt een

aardgastransportleiding. Het bijbehorende brandaandachtsgebied valt buiten het projectgebied.

Voor een deel van het projectgebied geldt de PR 10-6 contour (zie paragraaf 3.2.3). Dit houdt verband met het risico op het doorschieten van zweefvliegtuigen. De Verordening Luchthavenbesluit Hilversum beperkt de risico's door in dit gebied kwetsbare gebouwen uit te sluiten. Het zonnepark is niet te beschouwen als een (beperkt) kwetsbare locatie. Evenmin worden binnen het projectgebied beperkt kwetsbare, kwetsbare of zeer kwetsbare gebouwen toegelaten.

4.13 Trilling

Beoordelingskader

Het aspect 'trillingen' is geregeld in paragraaf 22.3.5 van het Omgevingsplan gemeente Hilversum. Daarin worden regels gesteld aan trillingen in een frequentie van 1 tot 80 Hz door een activiteit in een trillinggevoelige ruimte van een trillinggevoelig gebouw, die op een locatie is toegestaan op grond van een omgevingsplan of een omgevingsvergunning. Er gelden maximale waarden voor continue trillingen en voor herhaald voorkomende trillingen. Deze maximale waarden zijn opgenomen in de tabellen van artikel 22.88 en 5.87a van het omgevingsplan.

Toetsing

Het zonnepark bestaat niet uit trillinggevoelige gebouwen. Er is evenmin sprake van activiteiten die (substantiële) trillingen veroorzaken. In dit opzicht is het zonnepark voor wat betreft het aspect 'trillingen' goed inpasbaar binnen de omgeving. Daarin wordt meegewogen dat het meest nabijgelegen trillinggevoelige gebouw (een woning) op een afstand van ongeveer 50 m ligt.

4.14 Welstand

Beoordelingskader

Welstand gaat over de inpasbaarheid van een bouwwerk in de omgeving. Het gaat dan om uiterlijke kenmerken zoals vorm, kleur of materiaalgebruik. De redelijke eisen van welstand zijn uitgewerkt in de gemeentelijke Welstandsnota. In het Omgevingsplan gemeente Hilversum zijn regels opgenomen met betrekking tot repressief welstandstoezicht (artikel 22.7), oftewel de excessenregeling en de beoordeling van een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een bouwactiviteit en het in stand houden en gebruiken van bouwwerken (artikel 22.29). Artikel 22.29 lid 1 onder b van het omgevingsplan bepaalt dat een omgevingsvergunning alleen wordt verleend als het uiterlijk of de plaatsing van het bouwwerk niet in strijd is met redelijke eisen van welstand, beoordeeld volgens de criteria van de welstandsnota. Tijdelijke bouwwerken, niet zijnde seizoensgebonden werken zijn uitgesloten van deze welstandstoets. De excessenregeling ziet erop toe dat de gemeente een eigenaar kan verplichten om aanpassingen aan het bouwwerk te verrichten waarmee de ernstige strijd met redelijke eisen van welstand wordt opgeheven. Onder de Omgevingswet gebeurt dit middels een maatwerkvoorschrift (artikel 22.4).

Toetsing

Het projectgebied is in de Welstandsnota gemeente Hilversum Herziening 2022 (vastgesteld d.d. 31 oktober 2023) ingedeeld bij het 'buitengebied'. Over het vliegveld wordt opgemerkt: "Verspreid over het buitengebied liggen verschillende enclaves met bebouwing [zoals] het

vliegveld met vliegveld gerelateerde bedrijven. [...] Functioneel is het vliegveld bij Egelshoek een uitzondering, maar met de uitgestrekte grasvlakte is ook hier het groen overheersend. De bij het vliegveld behorende gebouwen en bedrijven maar ook de kazerne hebben een vormgeving die terug te voeren is op de functie van het gebouw." Voor het buitengebied is het beleid gericht op het beheer en de bescherming van de aanwezige historische waarden van met name de landgoederen en de buitenplaatsen. De 'welstandscommissie' zal bij haar advisering aandacht schenken aan "de mate van afwisseling en individualiteit in de massa in combinatie met een zorgvuldige en gevarieerde vormgeving en traditioneel gebruik van materialen en kleuren." De welstandsnota bevat geen specifieke criteria voor het projectgebied dan wel voor zonneparken. Aangegeven is dat voor het buitengebied een 'gewoon' welstandsniveau geldt.

Op 6 juli 2023 heeft de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit & Monumenten aangegeven dat de 'trapeziumvormige opzet' van het zonnepark als een goed uitgangspunt voor een nadere uitwerking wordt gezien. Op 12 september 2024 is nader geadviseerd over het aangepaste ontwerp van het zonnepark. Geadviseerd is om de panelen zo groen mogelijk in te passen in de omgeving en om het hek zo laag mogelijk en zo groen mogelijk te realiseren. Op dit punt wordt verwezen naar hoofdstuk 2 waarin de landschappelijke inpassing van het zonnepark is verantwoord.

4.15 Archeologie en cultuurhistorie

Beoordelingskader

In het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) zijn beginselen geformuleerd ter bescherming van archeologische en cultuurhistorische waarden (artikel 5.130 Bkl). Deze beginselen richten zich op de omgang met monumenten die op grond van het omgevingsplan zijn beschermd, archeologische monumenten, (voorbeschermd) rijksmonumenten, beschermde stads- en dorpsgezichten en beschermde cultuurlandschappen. Daarnaast zijn in afdeling 8.8 Bkl regels gesteld voor de beoordeling van rijksmonumentenactiviteit en het verplaatsen van gebouwde monumenten.

Het gemeentelijk beleid voor archeologie is vastgelegd in de Structuurvisie Archeologie 'De ondergrondse stad' (2010) met de bijbehorende archeologische beleidskaart. Voor cultuurhistorie en landschap is met name de Omgevingsvisie Hilversum 2040 van belang. De archeologische waarden en verwachtingen en de cultuurhistorische waarden zijn doorvertaald in verschillende dubbelbestemmingen, die zijn opgenomen in het Omgevingsplan gemeente Hilversum.

Toetsing

Voor het projectgebied geldt op grond van de archeologische beleidskaart een middelhoge archeologische verwachting. Dit is in het Omgevingsplan gemeente Hilversum vertaald naar de dubbelbestemming 'Waarde - Archeologie - Hoorneboegse Heide eo - Middelhoog' (zie paragraaf 1.4). Dat betekent dat de gronden mede zijn bestemd "voor bescherming en het behoud van de aanwezige archeologische waarden of de naar verwachting aan te treffen archeologische waarde welke niet beschermd zijn ingevolge de Monumentenwet 1988." De bescherming houdt in dat er een verbod is op grondverzet met een oppervlak van meer dan 100 m² en een diepte van meer dan 20 cm. De zonnepanelen worden op liggers geplaatst (zie paragraaf 2.2). De bijbehorende stroomkabels worden onder de panelen in kabelgoten gelegd. Het hekwerk wordt niet in de bodem bevestigd maar in betonnen voetstukken geplaatst, zodat deze vanwege het onderhoud eenvoudig demontabel is. Alleen voor de transformator is grondverzet nodig. Deze heeft een oppervlakte van circa 7,5 m². Voordat de zonnepanelen

geplaatst worden, zal het terrein tevens beperkt geëgaliseerd worden. Deze werkzaamheden reiken niet tot 20 cm beneden maaiveld. Daarmee blijft het totale grondverzet binnen het projectgebied ruim binnen de regels van dubbelbestemming. Archeologisch onderzoek is niet nodig.

In de Omgevingsvisie Hilversum 2040 zijn voor het projectgebied geen specifieke waarden voor cultuurhistorie en landschap aangegeven. Wel geldt de aanduiding 'RES zoekgebied - zon'. In het Omgevingsplan gemeente Hilversum is geen cultuurhistorische dubbelbestemming voor het projectgebied opgenomen. Ook voor landschap geldt geen specifiek beschermingsregime. Zie verder hoofdstuk 2 waarin de landschappelijke inpassing van het zonnepark verantwoord is.

4.16 Bodem

Beoordelingskader

Ter bescherming van de gezondheid en het milieu zijn voor het aspect bodem instructieregels in het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) opgenomen. Deze regels zijn te vinden in paragraaf 5.1.4.5. Er worden drie basisvormen van bodemgebruik onderscheiden: landbouw/natuur, wonen en industrie. De kaders die de Omgevingswet voor deze vormen van gebruik stelt, zijn gebaseerd op de risicogrenswaarden die voor de betreffende situaties zijn afgeleid. De algemene doelstelling van het bodembeleid is het waarborgen van de gebruikswaarde van de bodem en het faciliteren van het duurzaam gebruik van de functionele eigenschappen van de bodem, door:

- het beschermen van de bodem tegen nieuwe verontreinigen en aantastingen;
- een evenwichtige toedeling van functies aan locaties, rekening houdend met de kwaliteiten van de bodem;
- het duurzaam en doelmatig beheren van de resterende historische verontreinigingen en aantastingen.

Artikel 5.89i Bkl bepaalt dat waarden voor de toelaatbare kwaliteit van de bodem voor het bouwen van een bodemgevoelig gebouw op een bodemgevoelige locatie, opgenomen worden in het (nieuwe deel van het) omgevingsplan. Deze waarden kunnen per gebied of per gebruiksfunctie verschillen. Bij een overschrijding van een vastgestelde waarde (zie artikel 5.89i Bkl) is het bouwen van een bodemgevoelig gebouw alleen toegelaten als de voorgeschreven sanerende of andere beschermende maatregelen worden getroffen (artikel 5.89K Bkl). Bij wijzigingen van activiteiten geldt dat de bodem geschikt moet zijn voor het beoogde gebruik. Dit kan betekenen dat een onderzoek moet worden uitgevoerd naar de bodem- en grondwaterkwaliteit.

Toetsing

Het projectgebied is in het verleden in agrarisch gebruik geweest. Daarna is het deel gaan uitmaken van het vliegveld. Er zijn geen indicaties dat er sprake is van bodem- en/of grondwaterverontreiniging. De kaart van het Bodemloket wijst daar evenmin op.

Het projectgebied is niet te beschouwen als een bodemgevoelige locatie. Een zonnepark bestaat evenmin uit bodemgevoelige gebouwen. Van bodemverontreiniging vanwege het zonnepark is geen sprake. Aangezien er maar zeer beperkt grondverzet plaatsvindt (zie paragraaf 4.15) en de vrijkomende grond niet wordt afgevoerd maar binnen het projectgebied wordt toegepast, is het uitvoeren van een onderzoek naar de bodem- en grondwaterkwaliteit niet nodig.

4.17 Water

Beoordelingskader

Op grond van artikel 5.37 van het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) moet bij ruimtelijke ontwikkelingen rekening worden gehouden met de gevolgen van plannen voor het beheer van watersystemen. Daarbij worden de opvattingen betrokken van het bestuursorgaan dat voor dit beheer verantwoordelijk is. Dit gebeurt door onder meer rekening te houden (instructie)regels van de provincie en het waterschap. Verder bevatten de artikelen 5.38 t/m 5.49 Bkl regels over:

- het voorkomen van belemmeringen voor primaire waterkeringen;
- het bouwen binnen kustfundamenten buiten stedelijk gebied; en
- het ontplooiën van activiteiten in en nabij grote rivieren en het IJsselmeergebied.

Het is aan het bevoegd gezag om te bepalen hoe andere bestuursorganen in het kader van de besluitvorming worden betrokken bij de weging van het waterbelang. Ten slotte zijn de regels van art. 5.165 Bkl en paragraaf 22.3.8 uit het Omgevingsplan gemeente Hilversum van belang met betrekking tot het lozen van (industriële) afvalwater in het openbaar vuilwaterriool.

Toetsing

De huidige situatie binnen het projectgebied is in paragraaf 2.1 beschreven. Het projectgebied bestaat uit een grotendeels onverhard terrein. Aan de westkant is, evenwijdig aan de beplantingssingel langs de Rading, een watergang aanwezig. Daarnaast ligt een waterleiding van Vitens. Het oostelijke deel van het projectgebied bestaat met name uit grasland. Op dit deel van het projectgebied wordt het zonnepark aangelegd (zie paragraaf 2.2). Het westelijke deel met de beplantingssingel, sloot en waterleiding (inclusief belemmeringenstrook) blijven onbebouwd.²

In de Omgevingsverordening Provincie Noord-Holland is aangegeven dat het Waterschap Amstel, Gooi en Vecht voor het projectgebied een waterpeil vaststelt. Uit de Legger van het waterschap blijkt dat dit peil 0,7 -NAP is. Verder blijkt uit de Legger dat de sloot binnen het projectgebied geen primaire of secundaire watergang is. In de omgevingsverordening is verder aangegeven dat de 'Regionale Verdringingsreeks Amstel Gooi en Vecht' gehanteerd wordt. Dit houdt in dat bij een onmiddellijk of dreigend watertekort er een bepaalde prioritering wordt toegepast. Voor de aanleg van een zonnepark binnen het projectgebied heeft dit geen gevolgen.

Op grond van de Waterschapsverordening Amstel, Gooi en Vecht (1 januari 2024) is de sloot binnen het projectgebied aangeduid als 'oppervlaktewaterlichaam'. Hiervoor geldt een specifieke zorgplicht. Deze houdt in dat alle passende maatregelen worden getroffen om:

- aantasting van het profiel van het oppervlaktewaterlichaam naar afmeting, vorm en constructie te voorkomen;
- waterstandverhoging en afname van het bergend vermogen van het oppervlaktewaterlichaam te voorkomen of zo veel mogelijk te beperken;
- nadelige gevolgen voor de ecologische toestand van het oppervlaktewaterlichaam zoveel mogelijk te voorkomen; en
- belemmeringen in het oppervlaktewaterlichaam voor het uitvoeren van onderhoud te voorkomen.

De sloot binnen het projectgebied wordt, zoals gezegd, ongemoeid gelaten. Vanwege het onderhoud aan deze sloten wordt het hekwerk in betonnen voetstukken geplaatst en dus niet in de bodem bevestigd. Daardoor is het hek demontabel met het oog op de

² Een en ander is afgestemd met Vitens o.b.v. een KLIC-melding.

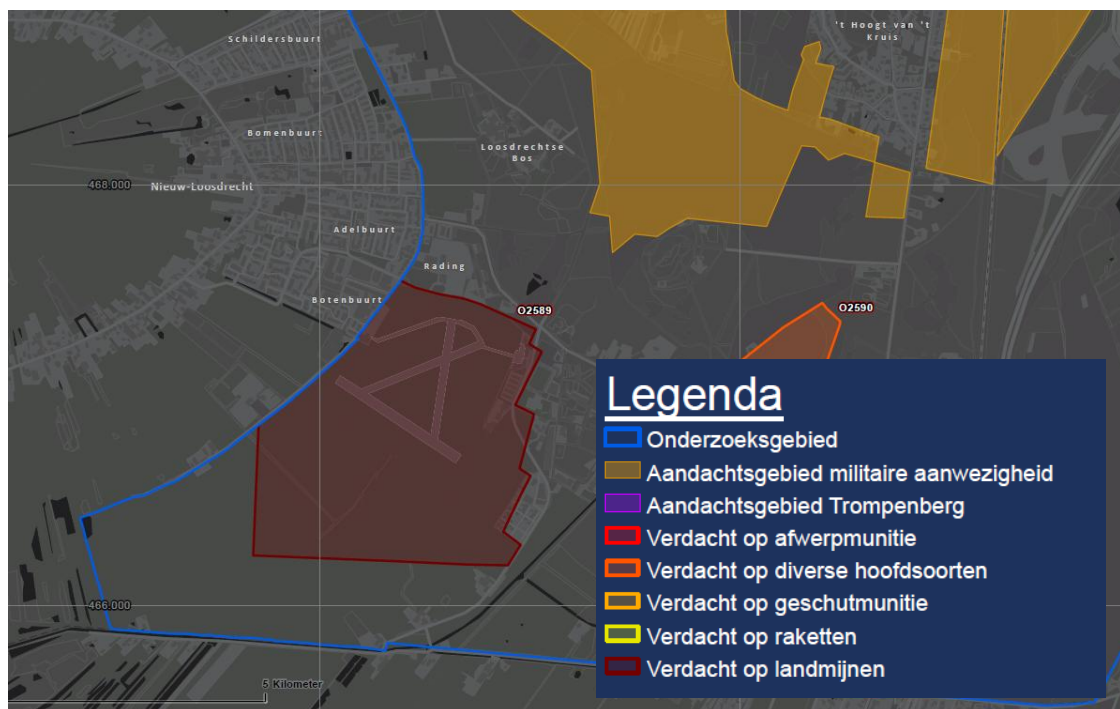
onderhoudswerkzaamheden. Zodoende worden geen belemmeringen opgeworpen om de zorgplicht te kunnen vervullen. De sloot wordt onderhouden vanuit de 4,2 m brede belemmeringenstrook van de hoofdwaterleiding. Deze strook is breed genoeg voor een kraan en die kan ook eenvoudig over het (demontabele) hekwerk heen grijpen. De sloot wordt jaarlijks tussen eind augustus en begin oktober onderhouden.

Er worden geen gesloten oppervlakten binnen het projectgebied gecreëerd. Het hemelwater kan tussen de panelen door in de bodem blijven infiltreren. Overtollig hemelwater wordt, net als nu, afgevoerd op de aanwezige sloot. Alleen de plaatsing van de transformator leidt tot een toename in verhard oppervlak. Dit is dermate gering (7,5 m²) dat er geen sprake is van een verhoogde afvoer uit het projectgebied. Compenserende maatregelen zijn daarmee niet aan de orde.

4.18 Ontploffbare oorlogsresten

Beoordelingskader

In opdracht van de gemeente Hilversum heeft Saricon een vooronderzoek naar ontplofbare oorlogsresten (OO) uitgevoerd. Het doel van dit onderzoek was om op beredeneerde wijze te komen tot een waarschijnlijkheidsuitspraak over de aanwezigheid van ontplofbare oorlogsresten binnen de gemeente. Geconcludeerd is dat er voldoende indicaties zijn om te spreken van de mogelijke aanwezigheid van ontplofbare oorlogsresten. Op basis van diverse oorlogshandelingen en militaire aanwezigheid gedurende de Tweede Wereldoorlog zijn binnen de gemeente gebieden als verdacht aangemerkt. Deze zijn aangegeven op de 'bodembelastingkaart'.

Afbeelding 4.2 Bodembelastingkaart (bron: gemeente Hilversum)

Toetsing

Het vliegveld Hilversum is op de Bodembelastingkaart ontplofbare resten aangeduid als 'verdacht op landmijnen' (zie afbeelding 4.2). De status als verdachte locatie betekent dat bij grondverzet een 'Vooronderzoek na-conflictperiode' moet worden verricht. Zoals aangegeven in paragraaf 4.15 is zeer beperkt grondverzet voor de aanleg van het zonnepark nodig. Het gaat

dan met name om de bouw van de transformator (7,5 m²). Deze wordt op een fundering geplaatst. Tevens wordt het terrein deels geëgaliseerd. Voorafgaand aan deze werkzaamheden wordt een 'Vooronderzoek na-conflictperiode' uitgevoerd.

5. Financieel-economische uitvoerbaarheid

Economische uitvoerbaarheid

In deze GoFlo is onderbouwd dat met de realisatie van het zonnepark een evenwichtige toedeling van functies aan locaties wordt bereikt. Er is op voorhand geen reden om aan te nemen dat het zonnepark vanwege financiële redenen niet gerealiseerd kan worden. Energiecoöperatie HilverZon en Stichting Vliegveld Hilversum hebben de kosten en baten (inclusief subsidie-mogelijkheden) doorgerekend en daarover schriftelijke afspraken met elkaar gemaakt. De businesscase blijkt positief. Daarmee is er sprake van een economisch uitvoerbaar planvoornemen.

Kostenverhaal

Op grond van artikel 13.11 Omgevingswet is de gemeente verplicht tot kostenverhaal, indien sprake is van een of meerdere aangewezen bouwactiviteiten. Het gaat hier om 'kostenverhaalsplichtige activiteiten' als genoemd in artikel 8.13 Omgevingsbesluit (Ob) ofwel 'een aangewezen bouwactiviteit'. Dit houdt in dat de gemeenteraad kostenverhaalsregels dient vast te stellen in het omgevingsplan, tenzij middels gemeentelijke gronduitgifte en/of een anterieure overeenkomst, cofinanciering, subsidies, gemeentelijk krediet, de kosten die het vanwege artikel 8.15 Ob maakt, anderszins verzekerd zijn dan wel vrijstelling wordt/is verleend voor de kosten in de gevallen genoemd in artikel 8.14 Ob. Een zonnepark valt niet onder de kostenverhaalsplichtige activiteiten uit artikel 8.13 Ob. Er kan daarmee worden afgezien van kostenverhaal.

Nadeelcompensatie

In artikel 8.15 Ob worden de kostensoorten in de tabellen A en B van bijlage IV Ob aangewezen als 'verhaalbare kostensoorten'. In onderdeel A11 staat "Nadeelcompensatie aan derden als bedoeld in hoofdstuk 15 van de wet". Nadeelcompensatie is een regeling voor schadevergoeding door rechtmatig overheidsoptreden. Het gaat over schade boven het normale maatschappelijke risico en het bedrijfsrisico die een persoon onevenredig zwaar treft. Daarbij kan onderscheid gemaakt worden tussen directe en indirecte schade. Directe schade ontstaat omdat bestaande rechten worden ingeperkt. Indirecte schade heeft betrekking op toegevoegde activiteiten in de omgeving. In titel 4.5 Algemene wet bestuursrecht (Awb) staan de grondslagen, inhoudelijke eisen en procedurele bepalingen over toekenning van nadeelcompensatie. Voor de gemeente is dit uitgewerkt in de Verordening nadeelcompensatie Hilversum 2022. Aangezien de grond in eigendom is van de gemeente en het planvoornemen waarschijnlijk niet leidt tot schade voor derden, wordt er geen nadeelcompensatie overeenkomst afgesloten.

6. Voorbereiding & Participatie

Verkennen initiatief (vooroverleg)

Aan het participatietraject is een uitgebreide verkenning van de initiatiefnemer met de gemeente Hilversum, Stichting Vliegveld Hilversum en betrokken adviseurs voorafgegaan. Daarbij ging het om aspecten als: veiligheid voor het vliegverkeer, landschappelijke en ecologische inpassing, toetsing aan provinciaal beleid, welstand, ontplofbare oorlogsresten en financiële haalbaarheid. Tijdens deze fase is het ontwerp voor het zonnepark aangepast vanwege de mogelijke aanwezigheid van ontplofbare oorlogsresten (zie paragraaf 4.12). Aanvankelijk was het de bedoeling om het zonnepark op palen te plaatsen. Vanwege het bijbehorende grondverzet zou er een terreindekkend onderzoek naar ontplofbare oorlogsresten nodig zijn geweest. Gelet op de hoge kosten van een dergelijk onderzoek, zou de financiële haalbaarheid in gevaar (kunnen) komen. Mede daarom is besloten het zonnepark boven de grond op liggers te plaatsen.

Participatie

Er is een participatietraject doorlopen aan de hand van de gemeentelijke Handleiding 'betrek de buurt'. Op 2 december 2023 heeft een inloopbijeenkomst plaatsgevonden in Restaurant Vliegveld Hilversum. De bijeenkomst was bedoeld voor alle inwoners van de gemeente. Belangstellenden konden de plannen inzien. Vertegenwoordigers van energiecoöperatie HilverZon, Stichting Vliegveld Hilversum en de gemeente waren aanwezig om vragen te beantwoorden. Het participatieverslag is toegevoegd als Bijlage 5. Tijdens het participatietraject is door omwonenden de wens uitgesproken om de paneelhoogte te verlagen, zodat het zonnepark minder zichtbaar is vanaf de Rading. Hieraan is tegemoet gekomen met het aangepaste landschappelijk inpassingsplan. De maximale bouwhoogte is hiermee verlaagd van 1,5 m naar 0,7 m.

BIJLAGEN

1. Landschappelijk inpassingsplan
2. Ecologische inventarisatie
3. Addendum ecologische inventarisatie
4. Inschatting inpasbaarheid activiteiten
5. Participatieverslag

COLOFON

Opdrachtgever

Energiecoöperatie HilverZon

Rapportage

Gorissen Ruimtelijk Advies

info@gorissenadvies.nl

Datum

15 mei 2025

Status

DEFINITIEF

Copyright ©2025 Gorissen Ruimtelijk Advies.

Niets uit dit document mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm, elektronisch op geluidsband of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming.

